

sermaye piyasasında

GüNDeM

SAYI 131 TEMMUZ 2013

ISSN 1304-8155

**Aracı Kurumların 2013/03
Dönemi Faaliyet Verileri (sayfa 8)**

**Aracı Kurumların 2013/03
Dönemi Finansal Verileri (sayfa 22)**

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), aracı kuruluşların üye olduğu, kamu tüzel kişiliğini haiz özdüzenleyici bir meslek kuruluşudur.

Birliğin 100 aracı kurum, 1 vadeli işlemler aracılık şirketi ve 41 banka olmak üzere toplam 142 üyesi vardır.

TSPAKB Adına İmtiyaz Sahibi

Attila Köksal, CFA
Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

İlkay Arıkan
Genel Sekreter

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Alparslan Budak
Genel Sekreter Yardımcısı

Editör

Ekin Fıkırkoca
Müdür/Araştırma ve İstatistik

Tasarım

Cennet Türker
Efsun Ayça Değertekin

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj

Tuğba Oğan
Müdür Yardımcısı/Kurumsal İletişim

Yayın Türü: Yaygın, süreli

Sermaye piyasasında *GüNDeM*, TSPAKB'nin aylık iletişim organıdır. Para ile satılmaz.

TSPAKB

Büyükdere Caddesi No:173
1. Levent Plaza Kat:4
1. Levent 34394 İstanbul
Tel:212-280 85 67 Faks:212-280 85 89
www.tspakb.org.tr
info@tspakb.org.tr

Basım

Printcenter

Bu rapora www.tspakb.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Sermaye piyasasında *GüNDeM*, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB) tarafından bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki değerler, hazırlandığı tarih itibarıyla güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Bilgilerin hata ve eksikliğinden ve ticari amaçla kullanılmasından doğabilecek zararlardan TSPAKB hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Raporda yer alan bilgiler kaynak gösterilmek şartıyla izinsiz yayınlanabilir.

Değerli *GüNDeM* okurları,

Haziran ayı içerisinde finans piyasalarında kısa dönemli dalgalanmalara tanık olduk. Yoğun rekabetin yaşandığı ve dinamiklerin sürekli olarak değiştiği günümüz ortamında, Türkiye gibi hızla büyümesini sürdüren bir ülkede kısa dönemli değişimlerin yansımalarını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Türkiye'deki şirket ve bankaların yöneticileri geçtiğimiz 25 yılda birçok önemli krizi görmüş ve deneyim kazanmıştır. Bu nedenle kısa dönemli dalgalanmaların Türkiye ekonomisinin büyümesini engellemeyeceğine inanıyorum. Diğer yandan, finans piyasalarında yaşanan bu dalgalanmaların profesyonel yatırım danışmanlığı almayan bireysel yatırımcılar için uzun vadeli fırsatlar yarattığını düşünüyorum.

Yatırım yapmak uzun vadede her zaman kazandırır ve oldukça basit stratejilerle olumlu sonuçlara ulaşmak herkes için mümkündür. Ülkemizde büyük bir çoğunluk tarafından "yatırım yapmak" zor bir süreç olarak görülüyor. Yatırımın ilk aşaması, her ay mutlaka belirli bir miktarı biriktirmekle başlar. Daha sonrasında önem taşıyan unsurlar, dalgalanmalara hazırlıklı olmak ve kısa vadeli tahminlere kulak asmamaktır. Piyasalarda ne yaşanırsa yaşansın farklı söylentileri dikkate almayıp, düzenli yatırım yapan kişi kazanır. Bunların yanı sıra "profesyonel bir fon yöneticisi" rolünü üstlenmekten kaçınarak, karmaşık ürünlere yatırım yapmamak başarıyı getirir. Tüm yatırımcıların bilmesi gereken çok önemli bir

kuralı yatırım sürecinde her zaman göz önünde bulundurmanızı tavsiye ediyorum: "Kimse piyasadan daha akıllı değildir."

Kısacası, yatırımcılara ve yatırımcı adaylarına piyasalardaki iniş çıkışları tahmin etmeye çalışmak, endeksin üzerinde getiri sağlayacak hisse senetlerini seçmeye çalışmak yerine, yatırımlarını basit ve düşük maliyetli enstrümanlara yönlendirmelerini öneriyorum. Bu yatırımları aylık birikimleri ile düzenli bir şekilde gerçekleştirdikleri takdirde uzun dönemli kazançlarını garanti altına alacaklardır.

Değerli okurlar,

Birlik olarak, Türkiye sermaye piyasasını yeniden yapılandırma hedefimizi ve bu hedefe ulaşmak için önceliklerimizi daha önce de sizlerle paylaşmıştım. TSPAKB bünyesinde ülkemizdeki tasarruf bilincini artırmak amacıyla düzenlediğimiz faaliyetleri sürdürüyoruz. Haziran ayında aXiyon takımımızın katkılarıyla oluşturulan yatırımcı eğitimi programı kapsamında www.paramveben.org ve www.paramveben.tv adresli internet sitelerimiz yayına başladı. Bu sayfaları ziyaret ederek hem faaliyetlerimizden ve güncel duyurulardan haberdar olabilir, hem de tasarruf ve yatırıma dair önemli ipuçlarını öğrenebilirsiniz.

Sektörümüzün bilinçli yatırımcılar olmadan gelişmesi mümkün değil. Birlik bünyesinde bu konudaki çalışmalarımıza yeni faaliyetlerle devam edeceğiz. Gelecek yıllarda Türkiye'de "düzenli tasarruf eden ve uzun vadeli yatırım yapan yatırımcının" kazanacağına inanan bireylerin sayısının artması hepimizin ortak dileğidir.

Saygılarımla,

Attila KÖKSAL, CFA
BAŞKAN

Paramveben.org Sitesi Açıldı

Birliğimizce, tasarruf ve yatırım bilincini geniş kitlelere aşılacak amacıyla kurulan **www.paramveben.org** sitesi Haziran ayının ilk haftasında yayına açılmıştır. Yatırımcı eğitimi programı kapsamında tasarlanan sitede tasarruf ve yatırıma dair önemli bilgiler bulunuyor. Kullanıcılar site üzerinden ParamveBen'in sosyal medya hesaplarına da ulaşabiliyor.

Tasarruf ve Yatırımla İlgili Kısa Filmler Paramveben.tv'de

Paramveben.org sitesinin açılışına paralel olarak Haziran ayının ilk haftasında yayına aldığımız **www.paramveben.tv** sitesi takipçilerle buluştu. Sitede bireyleri tasarruf ve yatırıma teşvik edecek kısa filmler bulunuyor.

Paramveben.tv web sitesine Facebook ve Twitter hesaplarından ulaşılabilir. Ayrıca, takipçiler beğendikleri filmleri kendi Facebook ve Twitter sayfalarından da paylaşabiliyorlar. Aşağıdaki üyelerimize sitede sağladıkları destek için teşekkür ederiz.

- GCM Menkul Kıymetler A.Ş.
- Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
- Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
- İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
- Oyak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
- Vakıf Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
- X Trade Brokers Menkul Değerler A.Ş.
- Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş.

Uluslararası Yatırımcı Eğitimi Forumu Genel Kurulu'na Katıldık

Birliğimiz, üyesi olduğu Uluslararası Yatırımcı Eğitimi Forumu'nun (International Forum for Investor Education-IFIE) 19-21 Haziran 2013 tarihleri arasında Kanada'nın Toronto şehrinde düzenlenen Genel Kurulu'na katılmıştır.

Birliğimizi Genel Sekreter Yardımcısı Alparıslan Budak temsil etmiştir. Budak, ayrıca Uluslararası Yatırımcı Eğitimi Forumu'nun bölgesel bir alt komitesi olan Asya Yatırımcı Eğitimi Forumu'nun (Asia Forum for Investor Education-AFIE) Yönetim Kurulu Toplantısı'na da katılmıştır.

Toplantıların yanı sıra, Alparıslan Budak 21 Haziran 2013 tarihinde düzenlenen Fark Yaratmak ve Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi Paneli'nde, "Türkiye'de Sosyal Medya ve Yatırımcı Eğitimi" başlıklı bir sunum yapmıştır.

150 kişinin izleyici olarak katıldığı panelde yapılan sunumda Birliğimizin yatırımcı eğitime yönelik faaliyetleri anlatılarak, bu faaliyetlerin sosyal medya ve diğer mecralarda yürütölme sürecine dair bilgiler katılımcılarla paylaşılmıştır.

Hazine Müsteşarlığı Uzman Yardımcıları Ziyareti

Birliğimiz, 6 Haziran 2013 Perşembe günü Hazine Müsteşarlığı'nda yeni göreve başlayan uzman yardımcılarını ağırlamıştır. Ziyaret kapsamında Birliğimiz Genel Sekreter Yardımcıları O.İlker Savuran ve Alparıslan Budak tarafından Birliğin yapısı ve işleyişine dair kapsamlı sunumlar yapılmıştır.

Kosova Merkez Bankası Birliğimizi Ziyaret Etti

7 Haziran 2013 tarihinde Kosova Merkez Bankası'ndan gelen heyet Birliğimizi ziyaret etmiştir. Ziyaret sırasında Genel Sekreter Yardımcısı Alparıslan Budak tarafından Türkiye sermaye piyasalarını ve aracı kuruluşların sermaye piyasalarındaki rolünü anlatan bir sunum yapılmıştır.

Lisanslama Sınavlarına Hazırlık Eğitimleri

Birliğimiz tarafından düzenlenen Temel Düzey, İleri Düzey, Türev Araçlar, Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı ve Gayrimenkul Değerleme Uzmanlığı sınavlarına yönelik hazırlık eğitimleri sitemizde duyurulmuştur.

Tüm eğitimlerimize başvurular <https://eys.tspakb.org.tr/basvuru/> adresindeki Eğitim Yönetim Sistemi üzerinden yapılmaktadır.

Mesleki Gelişim Eğitimleri

Haziran ayında 1'i kuruma özel olmak üzere toplam 8 mesleki gelişim eğitimi düzenlenmiş ve eğitimlere toplam 150 kişi katılmıştır. Düzenlenen eğitimler ve katılımcı sayılarına ilişkin veriler tablodan izlenebilir. Haziran ayında gerçekleşen eğitimlere 11 üniversite öğrencisi de ücretsiz kontenjan kapsamında katılma olanağı bulmuştur.

Temmuz ayında farklı konulara yönelik düzenlenecek mesleki ve kişisel eğitimlerimiz internet sitemizde duyurulmuştur.

Temmuz-Eylül 2013 Lisanslama Sınavlarına Hazırlık Eğitimleri			
Eğitim Tarihi	Eğitim Adı	Sınav Türü	Süre
15-19 Temmuz	Sermaye Piyasası Mevzuatı, İlgili Mevzuat ve Etik Kurallar	Temel/İleri Düzey	5 gün
25-26 Temmuz	Muhasebe, Denetim ve Etik Kurallar	İleri Düzey	2 gün
28-29 Temmuz	İlgili Vergi Mevzuatı	Gayrimenkul Değerleme	2 gün
29 Temmuz	Menkul Kıymetler ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları	Temel/İleri Düzey	1 gün
30-31 Temmuz	Mesleki Mevzuat ve Etik Kurallar	Gayrimenkul Değerleme	2 gün
1-2 Ağustos	İlgili Vergi Mevzuatı	İleri Düzey	2 gün
3-4 Ağustos	Gayrimenkul Değerleme Esasları	Gayrimenkul Değerleme	2 gün
12-13 Ağustos	Analiz Yöntemleri	İleri Düzey	2 gün
13-14 Ağustos	Tahvil ve Bono Piyasaları-Borçlanma Araçları Piyasası	Temel Düzey	2 gün
15-16 Ağustos	Genel Ekonomi	Temel Düzey	2 gün
16-18 Ağustos	Ulusal ve Uluslararası Piyasalar	İleri Düzey	3 gün
19-20 Ağustos	Analiz Yöntemleri	İleri Düzey	2 gün
21-22 Ağustos	İnşaat ve Gayrimenkul Muhasebesi	Gayrimenkul Değerleme	2 gün
23 Ağustos	İlgili Vergi Mevzuatı	Temel Düzey	1 gün
22-24 Ağustos	Finansal Yönetim	İleri Düzey	3 gün
25-26 Ağustos	Temel Finans Matematiği	Gayrimenkul Değerleme	2 gün
26-27 Ağustos	İlgili Vergi Mevzuatı	İleri Düzey	2 gün
28-29 Ağustos	Genel Ekonomi ve Mali Sistem	İleri Düzey	2 gün
28-30 Ağustos	Finansal Yönetim	İleri Düzey	3 gün
2-6 Eylül	Sermaye Piyasası Mevzuatı, İlgili Mevzuat ve Etik Kurallar	Temel/İleri Düzey	5 gün
7-8 Eylül	Muhasebe, Denetim ve Etik Kurallar	İleri Düzey	2 gün
7-8 Eylül	Hisse Senedi Piyasaları - Pay Piyasası	Temel Düzey	2 gün
9-10 Eylül	Ticaret Hukuku ve Borçlar Hukuku	İleri Düzey	2 gün
11-12 Eylül	Kurumsal Yönetim	Kurumsal Yönetim	2 gün
13-15 Eylül	Türev Araçlar, Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasalarının İşleyişi	Türev Araçlar	3 gün
16 Eylül	Türev Araçlarla Arbitraj ve Korunma	Türev Araçlar	1 gün

Haziran 2013 Mesleki Gelişim Eğitim Programı		
Eğitim Tarihi	Eğitim Adı	Katılımcı Sayısı
5 Haziran	Sosyal Medya	18
6-7 Haziran	Riskten Korunma Muhasebesi	24
10 Haziran	Foreks Piyasasına Giriş	14
11 Haziran	Taşınmaz Mülkiyeti, İmar Mevzuatı ve Taşınmaz Değerlemesi	16
15 Haziran	Özel Sektör Borçlanma Araçları (Kuruma Özel)	20
17 Haziran	Kentsel Dönüşüm ve Uygulamaları	33
18 Haziran	Yeni Ticaret Kanunu'nun Anonim ve Limited Şirketlere Getirdiği Yenilik ve Değişiklikler	11
19-20 Haziran	Kur ve Faiz Risklerinin Yönetilmesi ve Hedging Uygulamaları	14
Toplam		150

Temmuz 2013 Mesleki Gelişim Eğitim Programı		
Eğitim Tarihi	Eğitim Adı	Süre
2-3 Temmuz	Tahvil Fiyatlaması	2 gün
5 Temmuz	Sosyal Medya Hukuku	1 gün
7-8 Temmuz	Hisse Senedi Fiyatlaması	2 gün
9-10 Temmuz	Şirket Değerleme Yöntemleri ve Uygulamaları	2 gün
11 Temmuz	İş Yerinde Psikolojik Taciz (Mobbing) Karşısında İşverenin ve İnsan Kaynaklarının Sorumluluğu	1/2 gün
22-24 Temmuz	Sigorta Denetimi	3 gün

ARACI KURUMLARIN 2013/03 DÖNEMİ FAALİYET VERİLERİ

Bu çalışmamızda, 2013'ün ilk çeyreğine ilişkin aracı kurumların faaliyet verileri bir önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırılarak analiz edilecektir. Raporda, 2013 yılı için 97 aracı kurum ile 2012 yılındaki çalışmaya dahil 94 aracı kurumun verileri değerlendirilmiştir.

PAY PİYASASI

2012 yılını, gelişmekte olan diğer ülke borsalarından pozitif ayrılarak dolar bazında %61 artış ile tamamlayan BIST 100 endeksi, 2013'ün ilk çeyreğinde de yükseliş hareketini sürdürmüştür. Yıla 78.800 puan seviyesinden başlayan BIST 100 endeksi Ocak ayındaki artışın ardından Şubat ayında bir miktar gerilemiştir. Ancak, Mart ayında kredi derecelendirme kuruluşlarının not artırımı ve değerlendirmeleriyle yükselişe geçen endeks yılın ilk çeyreğini 85.900 puan seviyesinde sonlandırmıştır.

2012'nin ilk çeyreğinde 330 milyar TL olan işlem hacmi üçüncü çeyrekte 250 milyar TL'ye kadar gerilemiştir. Sonraki iki çeyrekte borsadaki yükselişle birlikte artışa geçen işlem hacmi 2013'ün ilk üç ayında 415 milyar TL'ye yükselmiş ve bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %26 artış kaydetmiştir.

Aracı Kurumların Pay Piyasası İşlem Hacmi			
	2012/03	2013/03	Değişim
Milyar TL	329.2	415.1	26.1%
Milyar \$	184.7	233.6	26.5%

Kaynak: Borsa İstanbul

Aracı kurumların pay piyasasındaki işlem hacmi sıralamasına bakıldığında ilk 10 aracı kurumun Borsa İstanbul pay piyasasındaki işlemlerin yarısını, ilk 20 aracı kurumun ise %70'ini yaptığı görülmektedir. Kalan 67 aracı kurum, pay piyasasında gerçekleşen işlemlerin üçte birini üretmiştir.

Pay Piyasası İşlem Hacmi Sıralaması (2013/03)		
Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay
1-10	50.3%	50.3%
11-20	19.4%	69.7%
21-87	30.3%	100.0%

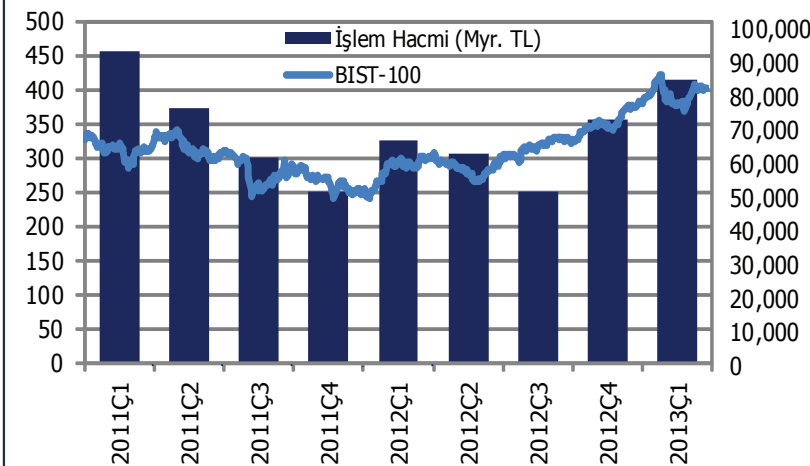
Kaynak: Borsa İstanbul

Pay piyasasındaki işlemlerin büyük çoğunluğu yurtiçi yatırımcılar tarafından yapılmaktayken yurtiçi yatırımcıların toplam işlem hacmindeki payı hafif bir gerileme ile %81'e inmiştir.

Son bir yılda yurtiçi bireysel yatırımcıların payı 5 puana yakın gerileyip %59'a inerken, yurtiçi kurumların işlem hacmindeki payı 2,5 puan, kurumsal yatırımcıların payı ise 1,5 puan artarak sırasıyla %12 ve %10 seviyelerine yükselmiştir.

Yabancı yatırımcı grubunun işlem hacmi payı ufak bir artışla %19'a yaklaşmıştır. Bu grupta en büyük paya sahip yurt dışı kurumların işlem hacmindeki payı %14 seviyesinde kalmıştır. Hisse senedi portföyünün üçte ikisine sahip yabancı kurumsal yatırımcıların hisse senedi işlemlerindeki payı da yarım puanlık bir artışla %5'e çıkmıştır.

Aracı Kurumların Pay Piyasası İşlem Hacmi ve BIST-100

Kaynak: Borsa İstanbul

Yatırımcı Bazında Pay Piyasası İşlem Hacmi Dağılımı

	2012/03	2013/03
Yurtiçi Yatırımcı	81.8%	81.2%
Bireysel	63.5%	58.9%
Kurumlar	9.5%	12.1%
Kurumsal	8.8%	10.2%
Yurtdışı Yatırımcı	18.2%	18.8%
Bireysel	0.1%	0.1%
Kurumlar	13.7%	13.9%
Kurumsal	4.3%	4.8%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Departman bazındaki dağılım, işlemlerin aracı kurumun hangi bölümü aracılığı ile yapıldığını göstermektedir. Aracı kurumların merkezinden yapılan işlemleri içeren yurtiçi satış bölümünün payı, 2013 yılının ilk çeyreğinde, 2012'nin aynı dönemine göre 1 puan gerileyerek %20'ye düşmüştür.

Şube, acente ve irtibat bürosunu içeren merkez dışı örgütlerde işlemlerin yaklaşık üçte biri gerçekleşmektedir. Merkez dışı birimlerde şubelerin işlem hacmindeki payı azalırken acente ve irtibat bürolarının payı artmış, böylelikle merkez dışı örgütlerin toplam işlem hacmindeki payı incelenen dönemlerde değişim göstermemiştir. İleride de değinileceği üzere, irtibat bürosu ve şube sayısında gerçekleşen artışın işlem hacmine etkisi sınırlı kalmıştır. İnternette yapılan işlemlerin payı, verilerin

Departman Bazında Pay Piyasası İşlem Hacmi Dağılımı

	2012/03	2013/03
Yurtiçi Satış	21.1%	20.1%
Şubeler	12.1%	11.0%
Acenteler	16.3%	16.9%
İrtibat Bürosu	3.0%	3.4%
İnternet	24.4%	22.5%
Çağrı Merkezi	0.3%	0.3%
Yatırım Fonları	0.5%	0.4%
Portföy Yönetimi	0.3%	0.3%
Kurum Portföyü	4.6%	6.3%
Yurtdışı Satış	17.4%	18.8%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

toplanmaya başladığından bu yana artmaktaydı. 2012'nin ilk yarısında %27'ye kadar çıkan internet payı, son 3 çeyrek üst üste düşüş yaşayarak %23'e gerilese de, internet en önemli işlem kanalı olmaya devam etmektedir.

Diğer taraftan aracı kurumların kendi portföylerine yaptıkları işlemlerin payı 1,5 puan artarak %6'ya çıkarken, müşteriler için yönetilen portföylerin hesabına yapılan hisse senedi işlemlerinin payı %1'in altında kalmayı sürdürmüştür.

VARANTLAR

2013 yılının ilk üç ayında 54 aracı kurum, 3 milyar TL'lik varant işlemi gerçekleştirmiştir. Bu tutar, önceki yılın aynı döneminde kaydedilen hacmin %15 altında kalmıştır.

Aracı Kurumların Varant İşlem Hacmi

	2012/03	2013/03	Değişim
Milyar TL	3.4	2.9	-14.7%
Milyar \$	1.9	1.7	-10.5%

Kaynak: Borsa İstanbul

Varant İşlem Hacmi Sıralaması (2013/03)

Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay
1-10	87.0%	87.0%
11-20	8.0%	95.0%
21-54	5.0%	100.0%

Kaynak: Borsa İstanbul

Varant işlem hacimlerine bakıldığında işlemlerin %40'ının, piyasa yapıcısı olan bir aracı kurum tarafından gerçekleştirildiği göze çarpmaktadır. İlk 10 aracı kurum ise toplam işlem hacminde %87 paya sahiptir.

2013'ün ilk çeyreğinde varant işlemlerinin %45'i yerli bireysel yatırımcılar tarafından gerçekleştirilmiştir. İşlemlerin %15'ini yerli, %39'unu yabancı kurumsal yatırımcılar gerçekleştirmiştir. Yurtdışı işlemlerinin tamamına yakını ihraççı yabancı kurum ile piyasa yapıcılığı çerçevesinde yapılan işlemlere aittir.

Yatırımcı Bazında Varant İşlem Hacmi Dağılımı		
	2012/03	2013/03
Yurtiçi Yatırımcı	56.2%	60.6%
Bireysel	45.8%	45.3%
Kurumlar	9.8%	15.1%
Kurumsal	0.7%	0.2%
Yurtdışı Yatırımcı	43.8%	39.4%
Bireysel	0.0%	0.0%
Kurumlar	43.8%	39.4%
Kurumsal	0.0%	0.0%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Departman bazında varant işlemlerinin dağılımında, yurtiçi satış departmanının payının gerilediği, internet işlemlerinin payının ise arttığı görülmektedir. 2013'ün ilk çeyreğinde varant işlemlerinde en fazla kullanılan kanal %36 ile internet olmuştur. Yurtiçi satış departmanının payı, geçen yılın aynı dönemine göre 3,5 puan gerilemiş ve %11'e düşmüştür.

Departman Bazında Varant İşlem Hacmi Dağılımı		
	2012/03	2013/03
Yurtiçi Satış	14.7%	11.2%
Şubeler	4.5%	2.4%
Acenteler	3.0%	2.8%
İrtibat Bürosu	5.9%	0.6%
İnternet	22.9%	35.9%
Çağrı Merkezi	0.1%	1.3%
Yatırım Fonları	0.0%	0.0%
Portföy Yönetimi	0.6%	0.2%
Kurum Portföyü	4.5%	6.2%
Yurtdışı Satış	43.8%	39.6%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

SGMK İşlem Hacmi (Milyar TL)

	Hacim			Pay	
	2012/03	2013/03	Değişim	2012/03	2013/03
Kesin Alım-Satım	406	591	45%	100.0%	100.0%
Banka	383	557	45%	94.2%	94.2%
Aracı Kurum	24	34	45%	5.8%	5.8%
Repo-Ters Repo	3,697	2,897	-22%	100.0%	100.0%
Banka	3,334	2,623	-21%	90.2%	90.5%
Aracı Kurum	363	274	-25%	9.8%	9.4%

Kaynak: Borsa İstanbul

SABİT GETİRİLİ MENKUL KIYMETLER

Sabit getirili menkul kıymet (SGMK) piyasasında bankalar ve aracı kurumlar faaliyet gösterebilmektedir. Tabloda yer alan işlem hacimleri, aracı kurum ve bankaların, Borsa İstanbul ile borsa dışındaki (tescil) kesim alım-satım ve repo-ters repo işlemlerini kapsamaktadır. Merkez Bankası ve Takasbank'a ait işlemler toplama dahil edilmemiştir.

Aracı kuruluşların kesin alım satım işlemleri bir önceki yılın ilk çeyreğine göre %45 artışla 590 milyar TL'yi aşmış, repo ters repo işlemleri ise %22 gerileyerek 2,9 trilyon TL'nin altına düşmüştür. Bir yıl öncesine kıyasla kesin alım satım ve repo ters repo işlemlerinde banka ve aracı kurum payları fazla değişmemiş olup aracı kurumların işlem hacminin %10'undan azını gerçekleştirdiği görülmektedir.

İlerideki tablolarda yalnızca aracı kurumların SGMK işlemleri incelenmiş olup bankaların verileri ele alınmamıştır. SGMK piyasasında işlem yapan aracı kurumlar arasında yüksek bir yoğunlaşma olduğu dikkat çekmektedir. 57 aracı kurumun faaliyet gösterdiği kesin alım satım pazarındaki işlemlerin %93'ünü ilk 10 kurum yaparken, ilk 20 kurum işlemlerin neredeyse tamamını yapmaktadır.

Kesin Alım-Satım İşlem Hacmi Sıralaması (2013/03)		
Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay
1-10	93.4%	93.4%
11-20	5.6%	99.0%
21-57	1.0%	100.0%

Kaynak: Borsa İstanbul

Repo ters repo işlemlerinde de yüksek bir yoğunlaşma mevcut olup 2013'ün ilk çeyreğindeki işlemlerin %40'ını tek bir aracı kurum, %86'sını ilk 10 kurum gerçekleştirmiştir. İlk 20 kurumda bu oran %97'ye çıkmaktadır.

Repo-Ters Repo İşlem Hacmi Sıralaması (2013/03)

Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay
1-10	85.5%	85.5%
11-20	11.7%	97.2%
21-41	2.8%	100.0%

Kaynak: Borsa İstanbul

Aracı kurumlar tarafından gerçekleştirilen kesin alım satım işlemlerinin tamamına yakını yerli yatırımcılar tarafından yapılmaktadır. 2012'de yüksek yurtdışı işlem hacmine sahip bir aracı kurumun yılın ilk çeyreğinde kesin alım satım işlemi yapmamış olması, yabancı kurumsal müşterilerin, dolayısı ile yabancı yatırımcıların toplamdaki payını düşürmüştür. Yurtdışı yatırımcılar içinde kurumsal yatırımcıların %86 pay ile en büyük paya sahip olduğu dikkat çekmektedir. Kurumsal yatırımcıların payı 2013 Mart sonu itibarıyla son yılların en yüksek seviyesine çıkmıştır.

Yatırımcı Bazında İşlem Hacmi Dağılımı

	Kesin Alım Satım		Repo Ters Repo	
	2012/03	2013/03	2012/03	2013/03
Yurtdışı Yatırımcı	91.5%	99.7%	99.5%	99.6%
Bireysel	4.3%	0.8%	8.1%	9.0%
Kurumlar	16.9%	13.4%	5.1%	9.6%
Kurumsal	70.3%	85.5%	86.3%	81.0%
Yurtdışı Yatırımcı	8.5%	0.3%	0.5%	0.4%
Bireysel	0.4%	0.0%	0.1%	0.1%
Kurumlar	8.1%	0.3%	0.3%	0.2%
Kurumsal	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
Toplam	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Departman Bazında İşlem Hacmi Dağılımı

	Kesin Alım Satım		Repo Ters Repo	
	2012/03	2013/03	2012/03	2013/03
Yurtdışı Satış	58.2%	74.8%	66.8%	67.1%
Şubeler	1.8%	1.8%	4.6%	5.6%
Acenteler	1.2%	1.8%	1.5%	1.4%
İrtibat Bürosu	0.0%	0.6%	0.2%	0.7%
İnternet	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Çağrı Merkezi	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Yatırım Fonları	17.0%	10.2%	21.3%	17.0%
Portföy Yönetimi	2.8%	0.3%	0.8%	0.1%
Kurum Portföyü	12.4%	10.5%	4.3%	7.9%
Yurtdışı Satış	6.7%	0.1%	0.4%	0.4%
Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: TSPAKB

Aracı kurumlarca gerçekleştirilen repo ve ters repo işlemlerinin de tamamına yakınının yerli yatırımcılar tarafından gerçekleştirildiği gözlenmektedir. Yerli kurumsal yatırımcıların pazar payı bir yıl içinde 5 puanın üzerinde düşerek %81'e gerilemiştir. Yurtdışı kurumların ve bireysel yatırımcıların payı ise sırasıyla 4,5 ve 1 puan artmıştır.

Departman bazında incelendiğinde, kesin alım satım işlemlerinin ağırlıklı yurtdışı satış (%75) departmanını aracılığı ile gerçekleştirildiği görülmektedir. Kesin alım satım işlemlerinde yatırım fonları ve kurum portföyünün payı düşmüş, kurumsal yatırımcıların artan işlem hacmi yurtdışı satış departmanına yönelmiştir. Kurumsal yatırımcılar, emeklilik ve yatırım fonları gibi kuruluşlardır.

Repo işlemleri ağırlıklı olarak yurt içi satış ve yatırım fonları departmanları aracılığıyla yapılmaktadır. Yurt içi satış departmanından yapılan işlemlerin payı değişimerek %67'de kalmıştır. Yatırım fonlarının %40 düşen işlem hacmi ise bu kanaldan yapılan işlemlerin payını %17'ye indirmiştir.

VOB İŞLEMLERİ

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nda (VOB); bankalar, aracı kurumlar ve vadeli işlem aracılık şirketleri faaliyet göstermektedir. 2013'ün ilk çeyreğinde toplam VOB işlem hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre %8

düşerek 203 milyar TL olmuştur.

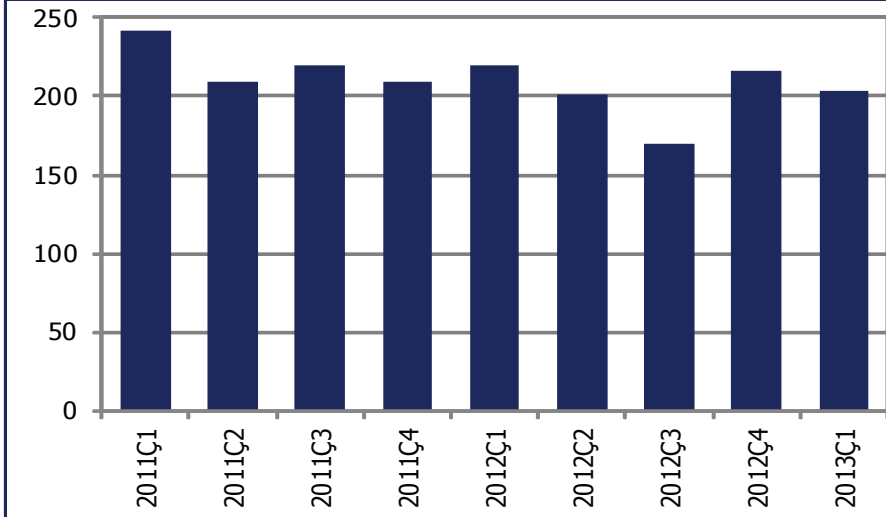
VOB işlemlerine çeyrek dönemlerde bakıldığında 2012'nin ilk çeyreğinde 220 milyar TL olan işlem hacminin sonraki iki çeyrek düşüş göstermesi ardından 2012'nin son çeyreğinde tekrar yükselişe geçtiği, 2013'ün ilk üç ayında ise hafif gerilemeyle 203 milyar TL'ye indiği görülmektedir. SGMK işlemlerinin aksine, VOB işlemlerinde aracı kurumların ağırlığı bulunmaktadır. Mart 2013 itibarıyla aracı kurumlar toplam işlem hacminin %86'sını gerçekleştirmiştir.

VOB İşlem Hacmi

	Hacim (Milyar TL)			Pay	
	2012/03	2013/03	Değişim	2012/03	2013/03
Aracı Kurum	190.8	174.3	-8.6%	86.8%	86.0%
Banka	28.7	28.1	-2.1%	13.1%	13.9%
Vadeli İşlem AK	0.3	0.3	0.0%	0.1%	0.1%
Toplam	219.8	202.7	-7.8%	100.0%	100.0%

Kaynak: VOB

VOB İşlem Hacmi (Myr. TL)

Kaynak: VOB

2013'ün ilk çeyreğinde 69 aracı kurum VOB'da faaliyet göstermiştir. İlk 10 aracı kurum, aracı kurumlar tarafından gerçekleştirilen işlemlerin %58'ini, ilk 20 kurum ise %78'ini yapmıştır. Hisse senedi işlemlerine kıyasla VOB işlemlerinde yoğunlaşma daha yüksektir.

Aracı kurumlar VOB işlem hacimlerinin büyük bir kısmını yurt içi yatırımcılarla yaparken bu oran 2013'ün ilk çeyreğinde %82 olmuştur. 2013'ün ilk çeyreğinde, yerli bireysel yatırımcının payı 2,5 puanlık artışla %66 seviyesine çıkmıştır.

Aracı Kurumların VOB İşlem Hacmi Sıralaması (2013/03)

Sıralama	İşlem Hacmi Payı	Kümülatif Pay
1-10	57.6%	57.6%
11-20	20.1%	77.7%
21-69	22.3%	100.0%

Kaynak: VOB

Diğer yandan, yurtiçi kurumların toplam işlem hacmindeki payı bir yıl önceki yıla göre 5 puan düşüş yaşamıştır. Düşüşte, kurum portföyüne yapılan işlemlerin düşmesi etkili olmuştur. Yerli kurumsal yatırımcıların payı ise hafif artışla %4'e yaklaşmıştır.

Son dönemlerde artış eğiliminde olan yabancı yatırımcıların payı ise 2013 Mart ayı itibarıyla %18'i aşmıştır. Yurt dışı kurumlar, aracı kurumlarca VOB'da gerçekleştirilen işlemlerin %12'sini, yurtdışı kurumsal yatırımcılar ise %7'sini oluşturmıştır.

Aracı kurumların VOB işlemleri departman bazında ele alındığında internet kanalıyla gerçekleştirilen işlem payındaki düşüş dikkat çekmektedir. Aracı kurumların VOB işlem hacmi %9 düşerken internetten yapılan işlemler ise %24 gerilemiştir. Yaşanan düşüşe rağmen internet kanalıyla

yapılan işlemler, toplam VOB işlemlerinin üçte birini oluşturmaktadır.

Diğer yandan, yurtiçi satış departmanı ile acentelerdeki artış da göze çarpmaktadır. Bir yılda acentelerde sayısını %5 artıran bir aracı kurum, bu kanaldan gerçekleştirdiği işlemleri üç katına çıkarmıştır. Bahsedilen aracı kurum, acenteler üzerinden gerçekleştirilen toplam işlem hacminin %60'ını üretmektedir.

Yatırımcı Bazında VOB İşlem Hacmi Dağılımı

	2012/03	2013/03
Yurtiçi Yatırımcı	83.6%	81.7%
Bireysel	63.8%	66.4%
Kurumlar	16.7%	11.6%
Kurumsal	3.1%	3.7%
Yurtdışı Yatırımcı	16.4%	18.3%
Bireysel	0.1%	0.1%
Kurumlar	10.1%	11.5%
Kurumsal	6.2%	6.7%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Aracı kurumların VOB işlem hacmi gerilerken, yurtiçi satış departmanı üzerinden yapılan işlemler %13 artmış, düşen toplam işlem hacmi içinde departmanın payını da %13'e yükseltmiştir.

Departman Bazında VOB İşlem Hacmi Dağılımı		
	2012/03	2013/03
Yurtiçi Satış	10.5%	13.0%
Şubeler	13.4%	15.9%
Acenteler	3.4%	6.7%
İrtibat Bürosu	1.7%	1.0%
İnternet	40.3%	33.1%
Çağrı Merkezi	0.1%	0.1%
Yatırım Fonları	0.9%	1.5%
Portföy Yönetimi	1.0%	0.6%
Kurum Portföyü	12.3%	9.7%
Yurtdışı Satış	16.4%	18.4%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

KALDIRAÇLI İŞLEMLER

Döviz, emtia ve kıymetli madenlere dayalı olarak gerçekleştirilen kaldıraçlı alım-satım işlemleri Ağustos 2011'de SPK'nın ilgili tebliğiyle düzenlenmiştir. Yalnızca aracı kurumların faaliyet gösterebildiği piyasada yılın ilk çeyreğinde 22 aracı kurum tarafından kaldıraçlı alım-satım işlemleri gerçekleştirilmiştir.

2013'ün ilk 3 ayında toplam 946 milyar TL'lik kaldıraçlı alım-satım işlemi gerçekleşmiştir. Önceki yılın aynı döneminde işlem hacmi 472 milyar TL seviyesinde gerçekleşmişti. Yıllık bazda 2 katına çıkan kaldıraçlı işlem hacmi, hisse senedi ve VOB işlem hacminin üzerindedir.

Yatırımcı Bazında Kaldıraçlı İşlem Hacmi Dağılımı		
	2012/03	2013/03
Yurtiçi Yatırımcı	97.8%	94.6%
Bireysel	46.4%	57.5%
Kurumlar	51.4%	37.1%
Kurumsal	0.0%	0.1%
Yurtdışı Yatırımcı	2.2%	5.4%
Bireysel	2.2%	0.0%
Kurumlar	0.0%	5.4%
Kurumsal	0.0%	0.0%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Yerli bireysel yatırımcılar toplam işlem hacminin %58'ini gerçekleştirmiştir. Yurtiçi kurumların toplamdaki payı 14 puan azalarak %37'ye gerilemesine rağmen yüksek seyretmektedir. Bu rakam, aracı kurumların likidite sağlayıcılara yönlendirdiği işlemlerle birlikte kendi portföylerine gerçekleştirdiği işlemleri de içermektedir.

Yabancı yatırımcıların toplamdaki payı bir yıl içinde 3 puanlık artışla %5'in üzerine çıkmıştır. Bu artış, bir aracı kurumun yurtdışı müşterisiyle gerçekleştirdiği işlemden kaynaklanmaktadır. Öte yandan yabancı bireysel yatırımcıların toplam işlem hacmindeki payının sıfıra yaklaştığı görülmektedir.

Kaldıraçlı işlemler ağırlıklı internet ve yurtiçi satış kanalıyla gerçekleşmiştir. Son bir yıl içinde işlemlerin yurt içi satış departmanından internet kanalına kaydığı dikkat çekmektedir. Aracı kurumların kurum portföyü işlemlerinin toplamdaki payı yalnızca yarım puan gerilemiştir.

Departman Bazında Kaldıraçlı İşlem Hacmi Dağılımı		
	2012/03	2013/03
Yurtiçi Satış	34.5%	24.4%
Şubeler	0.0%	0.6%
Acenteler	0.0%	0.0%
İrtibat Bürosu	0.0%	0.0%
İnternet	29.4%	39.4%
Çağrı Merkezi	0.0%	0.1%
Yatırım Fonları	0.0%	0.0%
Portföy Yönetimi	0.0%	0.0%
Kurum Portföyü	36.0%	35.5%
Yurtdışı Satış	0.0%	0.0%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

KURUMSAL FİNANSMAN FAALİYETLERİ

Yatırım bankacılığı faaliyetlerinin incelendiği bu bölümde, aracı kurumların kurumsal finansman departmanları tarafından yapılan proje sayıları derlenmiştir.

Mart 2013 itibarıyla herhangi bir yatırım bankacılığı faaliyeti olan kurum sayısı 21'dir. 2012'nin ilk üç ayında 64 kurumsal finansman projesi tamamlanan

sektörde, 2013'ün ik çeyreğinde 187 yeni proje imzalanmış, bu projelerin 121'i aynı dönemde tamamlanmıştır.

2013'ün ilk çeyreğinde 4 şirketin halka arzı için yeni sözleşme imzalanırken, biri, toplam 250 milyon TL halka arz büyüklüğü ile Halk GYO, diğeri ise bir borsa yatırım fonu olmak üzere 2 halka arz işlemi ilgili dönemde tamamlanmıştır. Mart sonu itibariyle aracı kurumların elinde 17 şirketin halka arzına ait sözleşme bulunmaktadır.

Yasal düzenlemelerin iyileştirilmesi ve borçlanma maliyetlerindeki düşüşle tahvil piyasasında yaşanan canlanma, artan tahvil ihraçlarıyla sürmektedir. 2013'ün ilk çeyreğinde 74 borçlanma aracının ihracı gerçekleştirilmiş, bunun 46'sı halka arz edilirken 28'i de tahsisli olarak satılmıştır.

2012 yılının ilk üç ayında şirket satın alma ve birleşmenin karşılıklı taraflarında tamamlanan bir sözleşme bulunmazken 2013'ün aynı döneminde alış tarafında 3 ve satış tarafında 1 proje tamamlanmıştır.

Sermaye artırım ve temettü dağıtım tarafında 2012'nin ilk çeyreğinde sırasıyla 7 ve 5 proje tamamlanmıştır. 2013'ün aynı döneminde ise sermaye artırımında 4, temettü dağıtımında ise 14 işlem tamamlanmıştır.

Değerleme, proje finansmanı, fizibilite analizi gibi işlemleri kapsayan 18 diğ danışmanlık sözleşmesi

yılın ilk çeyreğinde tamamlanmış ve bu işlerin yarısına yakını tek bir aracı kurum yapmıştır.

PORTFÖY YÖNETİMİ FAALİYETLERİ

Aracı kuruluşlar portföy yönetimi alanında da faaliyet göstermektedir. Aracı kurumlardan toplanan verilerle hazırlanan tablolar, bir yatırımcının birden fazla kurumda portföy yönetim hesabı olabileceği göz önünde tutularak değerlendirilmelidir.

Portföy yönetimi alanındaki faaliyet gösteren aracı kurum sayısı Mart 2013 sonunda, bir önceki yıla göre 1 adet azalarak 35 olmuştur. Karşılaştırılan dönemler arasında bir aracı kurum portföy yönetim hizmeti vermeye başlamış, iki kurum ise bu faaliyetlerini durdurmuştur. 2013'ün ilk çeyreğinde aracı kurumlardan portföy yönetim hizmeti alan yatırımcı sayısı bir önceki yıla göre %23

Kurumsal Finansman Faaliyetleri (Proje Sayıları)

	2012/03	2013/03		
	Tamam-lanan	Yeni Sözleşme	Tamam-lanan	Dönem Sonu
Birincil Halka Arz	6	4	2	17
İkincil Halka Arz	0	0	0	3
Tahvil İhracı	24	74	74	27
Satın Alma ve Birleşme-Alış Tarafı	0	2	3	13
Satın Alma ve Birleşme-Satış Tarafı	0	22	1	95
Finansal Ortaklık	0	0	0	0
Sermaye Artırımı	7	26	4	29
Temettü Dağıtım	5	36	14	26
Özelleştirme Projeleri-Alış Tarafı	0	4	4	1
Özelleştirme Projeleri-Satış Tarafı	0	0	1	7
Diğ Danışmanlık	22	19	18	28
Toplam	64	187	121	246

Kaynak: TSPAKB

Aracı Kurumlarda Portföy Yönetimi Faaliyetleri			
	2012/03	2013/03	Değişim
Aracı Kurum Sayısı	36	35	-2.8%
Yatırımcı Sayısı	1,976	2,429	22.9%
Bireysel Yatırımcı Sayısı	1,795	2,242	24.9%
A Tipi Yatırım Fonu Sayısı	38	41	7.9%
B Tipi Yatırım Fonu Sayısı	76	72	-5.3%
Diğer Kurumsal Yatırımcı Sayısı	11	13	18.2%
Diğer Kurum Sayısı	56	61	8.9%
Portföy Büyüklüğü (Mn. TL)	3,607	4,573	26.8%
Bireysel Yatırımcı	451	751	66.5%
A Tipi Yatırım Fonu	270	421	55.9%
B Tipi Yatırım Fonu	2,498	2,921	16.9%
Diğer Kurumsal Yatırımcı	330	277	-16.1%
Diğer Kurum Portföy	84	203	141.7%
Kaynak: TSPAKB			

artış gösterirken, kurumların yönettiği portföy büyüklüğü %27 artarak 4,6 milyar TL'ye yaklaşmıştır.

Portföy yönetim hizmeti alan bireysel yatırımcı sayısı 447 kişi artışla 2.242'ye çıkmış, bireysel yatırımcıların portföy büyüklüğü ise %67 yükselişle 750 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Karşılaştırılan dönemler arasında A tipi yatırım fonu sayısı 3 artarken, A tipi yatırım fonlarının toplam büyüklüğü %56 artış göstermiştir. Hisse senedi içerikli A tipi fonların toplam portföy büyüklüğündeki artış, borsanın yükselişini sürdürdüğü 2013'ün ilk çeyreğinde sürmüştür.

Aracı kurumlar tarafından yönetilen B tipi yatırım fonları, hem sayı hem de portföy büyüklüğü açısından A tipi fonların önündedir. Mart 2013 itibariyle yönetilen fon sayısı 72'ye inmesine rağmen fon büyüklüğü 3 milyar TL'ye yaklaşmıştır. B tipi fonların

toplam büyüklüğünün yarısından fazlası, tek bir aracı kurumun yönettiği fonlardır.

Aracı kurumlar dışında, portföy yönetim şirketleri de bu hizmeti sunmaktadır. SPK'nın yayınladığı verilere göre portföy yönetimi faaliyetinde bulunan şirket sayısı bir önceki yıla göre 5 adet artarak 36 olmuştur. Bu kurumlar tarafından yönetilen portföy ise yine bir yıl önceye göre %23 artış göstererek 61 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu tutar, aracı kurumların yönettiği toplam fon büyüklüğünün 13 mislidir.

Portföy yönetim şirketlerinden hizmet alan yatırımcı sayısı bir yılda %30 artarak Mart 2013 itibariyle 2.408 kişiye çıkmıştır. Portföy yönetim şirketlerinden hizmet alan bireysel yatırımcıların ortalama portföy büyüklüğü 1,1 milyon TL iken aracı kurumların hizmet verdiği bireysel yatırımcıların ortalama portföy büyüklüğü 335 bin TL'dir.

Portföy yönetim şirketlerindeki kurumsal yatırımcı sayısı, aracı kurumlardan hizmet alanların üzerindedir. Portföy yönetim şirketlerinde bu yatırımcıların ortalama portföy büyüklüğü (99 milyon TL), aracı kurumlardaki (21 milyon TL) ortalama büyüklüğün beş katına yakındır.

KREDİLİ İŞLEMLER

Kredili işlemlere ilişkin veriler incelenirken, portföy yönetim faaliyetlerinde olduğu gibi, bir yatırımcının birden fazla kurumda hesabı olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. 2012'nin ilk çeyreğinin sonunda hisse senedi işlemleri için kredi kullandıran aracı kurum sayısı 60 iken 2013'ün aynı döneminin sonunda bu rakam 63'e çıkmıştır.

2013 Mart ayı sonunda kredili işlem sözleşmesi bulunan yatırımcı sayısı %4 artarak 57.632'ye yükselirken kredi kullanan yatırımcı sayısı %6'ya yakın gerilemiştir. Kişi başına kullandırılan kredi tutarı ise aynı dönemde %21 artışla 98 bin TL olmuştur.

Portföy Yönetim Şirketleri			
	2012/03	2013/03	Değişim
Portföy Yönetim Şirketi Sayısı	31	36	16.1%
Yatırımcı Sayısı	1,859	2,408	29.5%
Bireysel	1,140	1,593	39.7%
Kurumsal	519	544	4.8%
Tüzel	200	271	35.5%
Portföy Büyüklüğü (Mn. TL)	49,365	60,916	23.4%
Bireysel	951	1,743	83.3%
Kurumsal	43,468	53,832	23.8%
Tüzel	4,946	5,341	8.0%
Kaynak: SPK			

Kredili İşlemler

	2012/03	2013/03	Değişim
Kredi Sözleşmeli Yatırımcı Sayısı	55,400	57,632	4.0%
Kredi Kullanan Yatırımcı Sayısı	11,480	10,848	-5.5%
Kredi Bakiyesi (bin TL)	929,265	1,062,384	14.3%
Kişi Başına Kredi (TL)	80,946	97,934	21.0%

Kaynak: TSPAKB

Öte yandan, aracı kurumlar arasında bu alandaki yoğunlaşma devam etmekte olup 2013'ün ilk çeyreği itibariyle toplam kredi hacminin üçte birini iki kurum kullanmıştır.

ŞUBE AĞI

Türkiye'de faaliyet gösteren aracı kurumların biri hariç tamamı İstanbul merkezlidir. Aracı kurumlar, diğer illerdeki yatırımcılara şube, irtibat bürosu ve anlaşmalı acente şubeleri aracılığıyla ulaşabilmektedir.

Mart 2013 itibariyle 53 aracı kurumun merkez dışı birimi bulunmaktadır. Bir yıl içinde aracı kurumların yatırımcılara ulaşmak için kullandığı merkez dışı birimlerin sayısı toplamda 296 adet artarak 6.932'ye yükselmiştir. Bu yükseliş, 2012'nin ikinci yarısında acente şubelerindeki artıştan kaynaklanmaktadır.

Aracı kurumların doğrudan sahip olduğu şube sayısı bir yılda 3 adet artarak 158'e çıkmıştır. Aracı kurumların irtibat bürosu sayısı 2013'ün ilk çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre yine 3 adet artmıştır. İrtibat bürosuna sahip kurum sayısı ilgili dönemde 1 adet artış gösterirken kaldıraklı işlem-alım satım hizmeti veren aracı kurumların irtibat bürosu sayısı 9 adet artmıştır. Bununla birlikte 3 kurum, 2'şer tane irtibat bürosunu kapatmıştır.

Erişim Ağı

	AK Sayısı		Şube Sayısı	
	2012/03	2013/03	2012/03	2013/03
Şube	30	28	155	158
İrtibat Bürosu	24	25	65	68
Acente Şubesi	21	21	6,416	6,706
Toplam	50	53	6,636	6,932

Kaynak: TSPAKB

İNTERNET İŞLEMLERİ

Mart 2013 itibariyle, fiziki erişim noktaları dışında interneti kullanarak yatırımcılara ulaşan aracı kurum sayısı 6 adet artarak 71'e yükselmiştir. Bu artış, piyasaya yeni giren kaldıraklı işlem yapan aracı kurumlardan kaynaklanmaktadır.

Bu bölümdeki veriler, bir yatırımcının birden fazla aracı kurumda hesabı olabileceği göz önüne alınarak değerlendirilmelidir.

2013'ün ilk üç ayında 67 kurum hisse senedi, 6 aracı kurum SGMK kesim alım-satım, 48 aracı kurum VOB, 40 aracı kurum varant ve 15 aracı kurum kaldıraklı alım satım işlemleri için internet kanalından hizmet sunmuştur. İnternette hisse senedi alım satım işlemi yapan yatırımcı sayısı bir yılda %11 azalarak 189 bin kişiye inmiştir. Yine de işlem hacmi aynı dönemde %17 artış göstererek 94 milyar TL'ye ulaşmıştır.

İnternet İşlemleri

	2012/03	2013/03	Değişim
Aracı Kurum Sayısı	65	71	9.2%
Hisse Senedi			
Yatırımcı Sayısı	211,307	188,580	-10.8%
İşlem Sayısı	13,284,053	10,701,922	-19.4%
Hacim (Mn. TL)	79,695	93,555	17.4%
SGMK Kesin Alım-Satım			
Yatırımcı Sayısı	67	31	-53.7%
İşlem Sayısı	279	197	-29.4%
Hacim (Mn. TL)	1.6	0.8	-47.4%
VOB			
Yatırımcı Sayısı	4,816	4,267	-11.4%
İşlem Sayısı	1,672,745	1,468,738	-12.2%
Hacim (Mn. TL)	76,778	58,174	-24.2%
Varant			
Yatırımcı Sayısı	3,968	5,361	35.1%
İşlem Sayısı	290,621	369,758	27.2%
Hacim (Mn. TL)	778	1,062	36.5%
Kaldıraçlı İşlemler			
Yatırımcı Sayısı	3,169	6,556	106.9%
İşlem Sayısı	976,220	2,300,651	135.7%
Hacim (Mn. TL)	138,820	369,932	166.5%

Kaynak: TSPAKB

ÇAĞRI MERKEZİ İŞLEMLERİ

Mart 2013 sonu itibarıyla 16 aracı kurumun çağrı merkezi verileri derlenmiş, bir yıl içinde 2 aracı kurumun çağrı merkezi faaliyete geçerken 1 aracı kurum çağrı merkezi işlemlerini durdurmuştur. Bununla birlikte, 2008 yılından önce bu faaliyetleri ile ilgili bilgileri sağlayan bir aracı kurum, 2008 yılından bu yana ilgili verileri Birliğimize sunmamaya başlamıştır. Dolayısıyla, yatırımcıların çağrı merkezi yoluyla hizmet alabileceği kurum sayısı aslında 17'dir.

Alternatif dağıtım kanalları arasında yer alan çağrı merkezi, bu kanalı kullanan yatırımcı sayısı ve işlem hacmi bakımından internetin hayli gerisinde kalmaktadır. Toplam işlem hacimlerinde çağrı merkezinin payı %1'in altındadır.

Bu bölümde veriler incelenirken, internet işlemlerinde olduğu gibi, bir yatırımcının birden fazla aracı kurumda hesabı olabileceği göz önüne alınmalıdır.

2013'ün ilk çeyreğinde VOB işlem hacmi %24 azalarak 58 milyar TL'ye, yatırımcı sayısı ise %11 düşüşle 4.267 kişiye inmiştir.

İnternet üzerinden gerçekleştirilen varant işlem hacmi bir yılda %37 artarak 1 milyar TL'yi aşmıştır. Aynı dönemde yatırımcı sayısı da işlem hacmine paralel olarak %35 artmış ve 5.361 kişi olmuştur.

İnternette yapılan işlemlerde en fazla artış, kaldıraçlı alım satım işlemlerinde yaşanmıştır. 2013'ün ilk çeyreğinde 370 milyar TL'ye yükselen kaldıraçlı işlemler hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,5 kata yakın artış göstermiştir.

Bir yıl içinde yatırımcı sayısı %107, işlem sayısı ise %136 yükselerek kaldıraçlı işlemlere ilginin artmakta olduğuna işaret etmiştir.

Çağrı Merkezi İşlemleri

	2012/03	2013/03	Değişim
Aracı Kurum Sayısı	15	16	6.7%
Hisse Senedi			
Yatırımcı Sayısı	7,562	10,458	38.3%
İşlem Sayısı	101,025	128,455	27.2%
Hacim (Mn. TL)	1,101	1,315	19.4%
SGMK Kesin Alım-Satım			
Yatırımcı Sayısı	11	10	-9.1%
İşlem Sayısı	16	20	25.0%
Hacim (Mn. TL)	0.4	0.6	50.0%
Vadeli İşlem ve Opsiyon			
Yatırımcı Sayısı	162	180	11.1%
İşlem Sayısı	3,280	4,832	47.3%
Hacim (Mn. TL)	113,420	212,433	87.3%
Varant			
Yatırımcı Sayısı	153	447	192.2%
İşlem Sayısı	1,848	3,343	80.9%
Hacim (Mn. TL)	5	39	680.0%
Kaldıraçlı İşlemler			
Yatırımcı Sayısı	195	131	-32.8%
İşlem Sayısı	1,696	1,773	4.5%
Hacim (Mn. TL)	167	1,216	628.1%

Kaynak: TSPAKB

2013'ün ilk üç ayında 16 aracı kurumun çağrı merkezinden 10.458 yatırımcı 1,3 milyar TL'lik hisse senedi işlemi yapmıştır. Bir önceki yılın aynı ayına göre, çağrı merkezi kanalıyla işlem yapan yatırımcı sayısı ile birlikte işlem sayısı ve işlem hacmi de artış göstermiştir.

İlk çeyrekte 8 kurum çağrı merkezi üzerinden vadeli işlem hizmeti sunmuş olup, işlem hacmi iki katına çıkarak 212 milyar TL olmuştur. Bu artış, 2 aracı kurumun bu kanaldan gerçekleşen işlemlerinden kaynaklanmıştır.

Üç aracı kurumda çağrı merkezi üzerinden yapılan tahvil-bono işlemlerinin toplamı ise 600 bin TL'de kalmıştır. Çağrı merkezi üzerinden kaldıraçlı alım satım işlemi sunan yalnızca tek bir aracı kurum bulunmaktadır. Bu kurumun sağladığı hizmeti kullanan 131 yatırımcı 2013'ün ilk çeyreğinde 1,2 milyar TL'lik işlem hacmi gerçekleştirmiştir.

Aracı Kurumların Toplam Çalışan Sayısı			
	2012/03	2013/03	Değişim
Kadın	2,029	2,129	4.9%
Erkek	3,069	3,180	3.6%
Toplam	5,098	5,309	4.1%

Kaynak: TSPAKB

Departmanlara Göre Çalışanlar	Çalışanların Dağılımı		Ortalama Çalışan Sayısı	
	2012/03	2013/03	2012/03	2013/03
Merkez Dışı*	30.5%	29.9%	5.4	5.5
Şube	19.0%	18.0%	6.2	6.0
Acente	7.0%	6.4%	-	-
İrtibat Bürosu	4.4%	5.6%	3.5	4.3
Mali ve İdari İşler	15.4%	15.0%	8.4	8.3
Broker	5.2%	4.8%	3.5	3.3
Dealer	7.7%	6.7%	6.0	5.5
Yurtiçi Satış	7.4%	9.0%	7.0	8.1
Araştırma	4.6%	4.5%	4.7	4.5
İç Denetim-Teftiş	3.4%	3.2%	1.9	1.8
Hazine	2.3%	2.2%	2.9	2.9
Bilgi İşlem	4.3%	4.7%	3.2	3.4
Kurumsal Finansman	3.2%	3.2%	4.7	5.1
Portföy Yönetimi	1.1%	1.0%	2.3	2.3
Yurtdışı Satış	3.4%	3.5%	4.3	4.7
İnsan Kaynakları	1.1%	1.2%	1.6	1.8
Diğer	10.5%	11.2%	6.3	6.9

*Ortalama çalışan sayısına acente şubeleri dahil edilmemiştir.

Kaynak: TSPAKB

ÇALIŞAN PROFİLİ

Aracı kurumlarda çalışan sayısı Mart 2013 sonunda, geçen yılın aynı dönemine göre 211 kişi artarak 5.309 kişiye yükselmiştir. Bu artışla sektördeki çalışan sayısı 2008'in üçüncü çeyreğinde bu yana en yüksek seviyeye çıkmıştır. Kurum başına ortalama çalışan sayısı 55 iken sektörde çalışanların %60'ı erkektir.

Çalışanların Departman Dağılımı

Karşılaştırılan dönemler arasında çalışanların departman dağılımında önemli değişimler yaşanmamıştır.

2013 Mart ayı sonunda merkez dışı birimlerde çalışanlar, toplam çalışanların üçte birini oluşturmaya devam etmiştir. Bu çalışanlar ağırlıklı olarak şubelerde istihdam edilirken irtibat bürosunda çalışanların payı artış göstermiştir. Banka şubelerinde aracı kurum bordrosunda çalışan personel sayısının ise toplamdaki payı gerileyerek %6'ya düşmüştür.

2013'ün ilk çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre en belirgin değişim 1,5 puanlık artış ile yurtiçi satış departmanında yaşanmıştır. Kaldıraçlı işlem faaliyeti sunan aracı kurumların yurtiçi satış departmanında çalışan personel istihdamını arttırmaları, bu yükselişte etkili olmuştur.

Aracı kurumlarda çalışan personel sayısında yaşanan artışa rağmen broker ve dealer sayısında gözlenen düşüş, 2012'nin ilk çeyreğinde bu iki kadronun toplamda %13 olan payının, 2013'ün aynı döneminde 1,5 puan gerilemesine neden olmuştur.

Çalışanların Eğitim Durumu

Sektör çalışanlarının %80'i yükseköğretim ve üzeri eğitim seviyesine sahiptir. Birliğimizin derlediği verilere göre sektör çalışanlarının %0,5'i (26 kişi)

Çalışanların Eğitim Durumu	2012/03	2013/03
Doktora	0.3%	0.5%
Yüksek Lisans	13.7%	13.7%
Lisans	59.9%	61.3%
Yüksekokul	5.5%	6.0%
Lise	16.2%	14.5%
Ortaokul	1.8%	1.8%
İlkokul	2.6%	2.2%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

doktora diplomasına sahiptir. Yüksek lisans derecesine sahip çalışanlar toplamın %14'ünü oluşturmaktadır. Lisans ve lise mezunu çalışanların toplam içindeki payı ise sırasıyla %60 ve %15'dir. 2013 yılının ilk çeyreğinde, bir önceki yıla göre eğitim seviyesinin hafif yükseldiği dikkat çekmektedir.

Çalışanların Yaş Dağılımı

Aracı kurum çalışanları yaş dağılımı bazında incelendiğinde çalışanların en fazla olduğu grup %25 pay ile 36-40 yaş arasındadır. Sektörde son bir yılda personel sayısındaki artışın, ağırlıklı olarak 18-25 yaş aralığındaki çalışanlarla sağlandığı görülmektedir. Bununla birlikte, 41 ve üzeri yaş grubu personelin toplamdaki payı ise 1,5 puan artışla %31'e yükselmiştir.

Çalışanların Yaş Dağılımı	2012/03	2013/03
18-25	5.6%	6.4%
26-30	17.8%	17.5%
31-35	20.9%	19.9%
36-40	26.0%	24.8%
41-45	18.2%	19.3%
46-50	7.7%	8.0%
51-55	2.6%	2.9%
56-60	0.7%	0.7%
61+	0.5%	0.5%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Çalışanların İş Tecrübesi

Aracı kurum çalışanlarının iş tecrübesi bazında dağılımında, personelin %60'a yakının 10 yıl ve üzeri tecrübeye sahip olduğu görülmektedir. Bir yıl içinde 10 yıl üzeri tecrübeye sahip çalışan sayısının top-

Çalışanların İş Tecrübesi (Yıl)	2012/03	2013/03
0-2	7.7%	9.2%
3-5	10.8%	11.8%
6-10	19.1%	20.0%
11-15	24.4%	21.7%
16-20	21.8%	20.7%
21-25	11.5%	11.8%
26-30	3.1%	3.3%
31+	1.5%	1.5%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

lamdaki payı azalırken 10 yıl altında deneyime sahip çalışan sayısının payı yükselmiştir.

Sektöre yeni girişi ifade eden 0-2 yıl tecrübeli çalışanların payındaki artış devam etmektedir. Son bir yılda bu grubun payı 1,5 puan artışla %9'un üzerine yükselmiştir. 11-20 yıl aralığında tecrübeye sahip olan personelin toplamdaki payı 4 puana yakın düşüşle %42'ye gerilemiştir. Bu azalış, önemli ölçüde bu kategorideki çalışanların sektör dışına çıkmasından kaynaklanmaktadır.

GENEL DEĞERLENDİRME

Bu raporumuzda aracı kurum sektörünün 2013 yılının ilk çeyreğindeki faaliyetleri, önceki yılın aynı dönemiyle kıyaslanarak değerlendirilmiştir.

2013 yılının ilk üç ayında aracı kurumların pay piyasası işlem hacmi 2012'nin aynı dönemine göre %26 artış göstererek 415 milyar TL'ye yükselirken işlemlerin %50'si ilk 10 aracı kurum tarafından gerçekleştirilmiştir. Pay piyasasında işlemlerin %81'i yerli yatırımcılar tarafından, %19'u ise yabancı yatırımcılar tarafından yapılmıştır. Yurt içi bireysel yatırımcılar, bir yıl içinde düşen 5 puanlık payına rağmen toplam işlem hacmindeki %59'luk pay ile en önemli yatırımcı grubu olmaya devam etmektedir. Pay piyasasındaki işlemlere departman bazında bakıldığında ise internet işlemlerinin toplamdaki payının %23'e indiği dikkat çekmektedir.

Yılın ilk çeyreğinde Borsa İstanbul'da 3 milyar TL'lik varant işlemi kaydedilmiştir. Bu işlemlerin %45'i yerli bireysel yatırımcılar, %39'u ise yurt dışı kurumlar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Toplam VOB işlem hacmi 2013'ün ilk üç ayında %8'lik azalış ile 203 milyar TL'ye gerilemiştir. İşlem hacminin %86'sı aracı kurumlar üzerinden yapılırken aracı kurumların toplam işlem hacmi de geçen yılın aynı dönemine göre %9 azalarak 174 milyar TL'ye inmiştir. Aracı kurumlar tarafından gerçekleştirilen işlemlerin %66'sı yurt içi bireysel yatırımcılar, %18'i ise yabancı yatırımcılar tarafından kaydedilmiştir. Departman bazında VOB işlemleri incelendiğinde ise internetin payının, pay piyasası işlemlerindeki gibi en yüksek ağırlığa sahip olmasına rağmen bu dönem gerilediği görülmektedir.

Mart sonu itibariyle banka ve aracı kurumlarca yapılan SGMK kesin alım-satım işlemleri %45 artışla 591 milyar TL'ye yükselirken repo-ters repo işlemleri %22 gerileyerek 2,9 trilyon TL'ye inmiştir. VOB işlemlerinin aksine, aracı kurumların SGMK işlemlerindeki payı daha düşüktür; kesin alım satım işlemlerinin %6, repo-ters repo işlemlerinin %9'u aracı kurumlar tarafından yapılmaktadır.

Kaldıraçlı işlemlerde yerli yatırımcılar yılın ilk üç ayında işlemlerin neredeyse tamamını üretmiştir. Yılın ilk çeyreğinde 946 milyar TL işlem hacmi gerçekleşmiş, bu hacmin %58'i yerli bireysel yatırımcılar, %36'sı kurum portföyleri tarafından yapılmıştır. Aracı kurumların kendi portföyelerine korunma amaçlı işlemler yapmalarından ve likidite sağlayıcılara yönlendirdikleri işlemler nedeniyle yerli kurumların payı yüksek seyretmektedir. İnternet işlemlerinin payı ise, pay piyasası ve VOB'daki düşüşün aksine kaldıraçlı işlemlerde artış göstererek %40'a yaklaşmıştır.

2013'ün ilk çeyreğinde kurumsal finansman faaliyetleri özellikle tahvil ihracı tarafında canlı kalmaya devam etmiş, 74 tahvil ihracı gerçekleşmiştir. Diğer yandan ilk çeyrekte biri Halk GYO, diğeri bir borsa yatırım fonu olmak üzere iki adet birincil halka arz gerçekleşmiştir.

Aracı kurumlar tarafından portföyü yönetilen yatırımcı sayısı yılın ilk üç ayında, geçen yılın aynı dönemine göre %23 artış gösterirken, toplam portföy büyüklüğünde de %27 büyüme kaydedilmiştir. Portföy yönetim hizmeti alan bireysel yatırımcı sayısı %25, bu yatırımcıların portföyleri ise %67 artış göstermiştir. 41 A tipi borsa yatırım fonunun büyüklüğü bir yılda %56 artarken B tipi yatırım fonları portföyü %17 büyümüştür. Portföy yönetim şirketlerindeki bireysel yatırımcı sayısı ise bir yıl içinde %40 artmış, yönettikleri portföy ise %23 büyüyerek 61 milyar TL'ye ulaşmıştır. Portföy yönetim şirketlerinin yönettiği portföy büyüklüğü, aracı kurumların yönettiği portföyün 13 katıdır.

Karşılaştırılan dönemler arasında kredi kullanan müşteri sayısı 11.500 kişiden 10.800 kişiye inerken kullandırılan kredi bakiyesi %14 artarak 1 milyar TL'yi geçmiştir.

2013'ün ilk üç aylık döneminde, aracı kurumların şube sayısı 3 adet artarak 158'e yükselirken irtibat bürosu sayısı da 3 artışla 68'e çıkmıştır. Bu dönemde sayısı 6.706 olan acente şubeleri ile beraber merkez dışı birim sayısı toplamda 6.932'ye yükselmiştir.

Aracı kurum sektöründe çalışan sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 211 kişi artarak 5.309 kişiye,

son üç buçuk yılın en yüksek seviyesine çıkmıştır. Artışta, kaldıraçlı alım-satım hizmeti sunan aracı kurumların faaliyete başlamasının etkisi büyüktür. Bu kurumların ağırlıklı olarak yurtiçi satış ve irtibat bürosu çalışan sayısında artış yaşanmıştır.

ARACI KURUMLARIN 2013/03 DÖNEMİ FİNANSAL VERİLERİ

Raporumuzda 2012 yılının ilk üç ayına ilişkin 94 aracı kuruma ve 2013 yılının ilk üç ayına ilişkin 97 aracı kuruma ait solo bilanço ve gelir tablosu verileri karşılaştırmalı olarak sunulmaktadır.

Birliğimiz, aracı kurumların kamuya açıkladıkları özet finansal tabloların yanı sıra, bu tablolara ilişkin detaylı verileri de derlemektedir. Birliğimiz tarafından hazırlanan ve Nisan 2010'da yayınlanan Aracı Kurum Finansal Tablo Hazırlama Rehberi doğrultusunda düzenlenen detay ve özet tablolar arasında ufak farklılıklar mevcuttur. Ancak raporumuzda, uygulama birliği açısından daha sağlıklı bulunduğundan, çeşitli tablolar detaylı veriler dikate alınarak hazırlanmıştır.

BİLANÇO ANALİZİ

VARLIKLAR

31 Mart 2013 itibariyle aracı kurum sektörünün toplam varlıkları, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 37 artarak, 12 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Likit bir yapıya sahip olan sektörün bilançosunda toplam varlıkların %92'sini dönen varlıklar oluşturmaktadır.

Dönen Varlıklar

Sektör varlıklarının %55'ini nakit ve nakit benzeri varlıklar oluşturmaktadır. 2012 yılının aynı dönemine göre %45 oranında artış gösteren bu varlıkların toplam değeri 6,7 milyar TL'dir. Nakit ve nakit benzeri varlıklar, aracı kurumların kendi

hesaplarına yaptıkları vadeli ve vadesiz mevduat, yatırım fonu, ters repo ve para piyasası işlemleri ile müşterilerine ait varlıkları içermektedir. Nakit ve nakit benzeri varlıkların %94'ünü vadeli mevduatlar oluşturmaktadır. Bu vadeli mevduatların %60'ı iki aracı kuruma aittir.

Aracı kurumların yatırım amacıyla ellerinde bulundurdıkları varlıkları gösteren kısa vadeli finansal yatırımların toplam varlıklardaki payı %8'dir. Mart 2013 sonu itibariyle kısa vadeli finansal yatırımlar yıllık bazda %39 artarak 1 milyar TL olmuştur. Özel kesim tahvil ve bonolarında yaşanan %162'lik artış kısa vadeli finansal yatırımlarda yaşanan artışın ana nedenidir.

Nakit ve nakit benzeri varlıklar ile finansal yatırımlar beraber değerlendirildiğinde sektörün portföy dağılımı incelenebilmektedir. 31 Mart 2013 itibariyle aracı kurumların toplam portföyü bir önceki yılın aynı dönemine göre %46'lık artış göstererek 7,6 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Bu büyümenin önemli kısmı repo ve mevduattaki %48'lik artıştan kaynaklanmaktadır.

Repo ve mevduattan sonra 2013 yılının ilk üç ayında aracı kurum portföylerinde en çok artış gösteren, özel sektör borçlanma araçlarıdır. Özel sektör borçlanma araçlarının ihracında yaşanan artışın etkisiyle, bu araçların aracı kurumların portföyünde bulunan tutarı 2010 yılı sonundan bu yana artmaktadır. Özel sektör borçlanma araçları geçen yılın aynı dönemine göre %162 artarak 263 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Aracı Kurumların Portföy Dağılımı					
	31.03.2012	31.03.2013		31.03.2012	31.03.2013
Yatırım Araçları	Mn. TL	Mn. TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Repo ve Mevduat	4,450.8	6,568.6	47.6%	85.5%	86.4%
Kamu SGMK	349.1	439.3	25.9%	6.7%	5.8%
Özel SGMK	100.1	262.6	162.2%	1.9%	3.5%
Hisse Senedi	184.8	220.4	19.3%	3.5%	2.9%
Diğer	120.6	115.9	-3.9%	2.3%	1.5%
Toplam	5,205.3	7,606.8	46.1%	100.0%	100.0%
Kaynak: TSPAKB					

Aracı Kurum Sektörünün Bilançosu

	31.03.2012	31.03.2013		31.03.2012	31.03.2013
Varlıklar	Mn. TL	Mn. TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
I. DÖNEN VARLIKLAR	8,110.2	11,185.3	37.9%	91.1%	91.8%
Nakit ve Nakit Benzerleri	4,636.1	6,741.2	45.4%	52.1%	55.3%
Finansal Yatırımlar (Kısa Vadeli)	725.3	1,008.2	39.0%	8.1%	8.3%
Ticari Alacaklar (Kısa Vadeli)	2,609.9	3,179.3	21.8%	29.3%	26.1%
Ana Faal. Kon. Dış. Fin. Sek. Faal. Al. (KV)	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Diğer Alacaklar (Kısa Vadeli)	93.3	190.7	104.4%	1.0%	1.6%
Diğer Dönen Varlıklar	45.6	65.7	44.0%	0.5%	0.5%
Satış Ama. Elde Tutulan Duran Var.	0.0	0.2	A.D.	0.0%	0.0%
II. DURAN VARLIKLAR	793.2	1,000.7	26.2%	8.9%	8.2%
Ticari Alacaklar (Uzun Vadeli)	0.3	0.6	97.1%	0.0%	0.0%
Ana Faal. Kon. Dış. Fin. Sek. Faal. Al. (UV)	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Diğer Alacaklar (Uzun Vadeli)	16.2	24.8	52.6%	0.2%	0.2%
Finansal Yatırımlar (Uzun Vadeli)	537.0	697.6	29.9%	6.0%	5.7%
Özkaynak Yön. Değerlenen Yat.	59.7	72.8	21.9%	0.7%	0.6%
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	7.2	4.6	-36.5%	0.1%	0.0%
Maddi Duran Varlıklar	134.9	136.8	1.4%	1.5%	1.1%
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	13.3	24.5	84.1%	0.1%	0.2%
Şerefiye	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Ertelenmiş Vergi Varlığı	24.1	26.4	9.4%	0.3%	0.2%
Diğer Duran Varlıklar	0.4	12.7	3121.7%	0.0%	0.1%
TOPLAM VARLIKLAR	8,903.4	12,186.0	36.9%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamlı Değil

Özel sektör borçlanma araçlarında yaşanan artışın dörtte üçü iki aracı kurumdan kaynaklanmaktadır.

2013 yılının ilk üç ayında aracı kurum portföylerinde yer alan hisse senedi yatırımları yıllık bazda %19 artış göstererek 220 milyon TL olmuştur. Bu tutar Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinin toplam değerinin %0,13'üne (binde 1,3) işaret etmektedir. Geçen yılın aynı döneminde bu oran %0,16 (binde 1,6) idi.

Aracı kurumların kendi portföylerine yaptığı hisse senedi işlem hacmi, dönem boyunca elde tuttukları ortalama hisse senedi portföy büyüklüğüne oranlandığında, kurumların hisse senetlerini ortalama ne kadar süre elde tuttuğu hesaplanabilmektedir. Aracı kurum sektörünün 2013 yılının ilk çeyreğinde hisse senedi portföy değeri ortalaması, elde tutulan ortalama portföy değeri olarak kabul edildiğinde, bu portföy 217 milyon TL olarak bulunmaktadır. Diğer taraftan aracı kurumlar aynı dönemde kendi portföylerine 25 milyar TL'lik hisse senedi işlemi yapmıştır. Bu veriler birlikte değerlendirildiğinde, aracı kurumların ilk üç ayda kendi portföylerinin 119

katı kadar işlem yaptığı sonucuna ulaşılmaktadır. Portföy için yapılan işlemin hem alım hem de satım tarafı olduğu göz önünde bulundurulursa, ilgili dönemde hisse senedi portföylerinin 59,5 (=119/2) defa el değiştirdiği hesaplanmaktadır. Bir diğer ifadeyle, 2013 yılının ilk üç ayında (91 gün) aracı kurumlar hisse senedi portföylerini ortalama olarak 1,5 (=91/60) gün ellerinde tutmuştur. Bu süre 2012 yılının aynı döneminde 1,9 gün idi.

Mart 2013 itibarıyla aracı kurumların toplam varlıklarının %26'sını kısa vadeli ticari alacaklar oluşturmıştır. Dönem sonu itibarıyla 3,2 milyar TL olan bu hesapta, takas ve saklama merkezinden (1,1 milyar TL) ve kredili müşterilerden alacaklar (1,1 milyar TL) ön plana çıkmaktadır. 2013 yılının ilk çeyreğinde sektörün müşterilerine kullandığı kredi bakiyesi artış göstermiştir. Buna paralel olarak kredili müşterilerden alacaklar %12 yükselmiştir. Müşterilere kullandırılan kredinin %30'u iki aracı kurum tarafından açılmıştır. Bir diğer önemli kalem olan takas alacaklarını kapsayan müşterilerden alacaklar ise %26 azalarak 718 milyon TL'ye düşmüştür.

Duran Varlıklar

Karşılaştırılan dönemler arasında %26 artış gösteren duran varlıklar 1 milyar TL'ye ulaşmışsa da toplam varlıklar içindeki payı 1 puanlık düşüşle %8'e inmiştir.

Duran varlıkların en önemli kalemi, Mart 2013 itibariyle toplam varlıklar içinde %6 paya sahip olan uzun vadeli finansal yatırımlardır. Aracı kurum sektörünün uzun vadeli finansal yatırımları 2012 yılının aynı dönemine göre %30 artarak 698 milyon TL'ye yükselmiştir.

31 Mart 2013 itibariyle aracı kurumların uzun vadeli finansal yatırımlarının %68'ini hisse senetleri oluşturmaktadır. 477 milyon TL'lik bu tutarın ağırlıklı kısmı iştirak hisselerini içermekte olup toplam tutarın yarısından fazlasına tek bir aracı kurum sahiptir.

2013 yılının ilk üç ayında Borsa İstanbul veya Takasbank'ta teminat olarak bulundurulmuş uzun vadeli kamu kesimi sabit getirili menkul kıymet portföyünde gerileme olmuştur. Uzun vadeli kamu kesimi sabit getirili menkul kıymetler 2013 Mart ayı sonu itibariyle yıllık bazda %62 azalmış ve 6 milyon TL'ye inmiştir. Bu düşüş, 2012/03 döneminde sektörün bilançosunda yer alan uzun vadeli kamu kesimi sabit getirili menkul kıymetlerin vadelerinin azalarak kısa vadeli sınıflandırmasına girmesinden kaynaklanmaktadır. Diğer taraftan, özel sektör borçlanma araçlarına yapılan uzun vadeli yatırımlar 1,2 milyon TL'den 1,3 milyon TL'ye yükselmiştir. Kısa ve uzun vadeli finansal yatırımlar birlikte ele alındığında, kısa vadeli yatırımlar arasında SGMK'ların, uzun vadeli yatırımlar arasında ise iştirak hisse senetlerinin ağırlıklı olarak bulunduğu görülmektedir.

Duran varlıkların altında yer alan bir diğer kalem olan özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar, 2013/03 itibariyle %22 artışla 73 milyon TL olmuştur. Bu kalemdaki artış, 2013 yılı içinde bir aracı kurumun yeni iştirak edinmesinden kaynaklanmıştır.

Toplam varlıkların %1,1'ini oluşturan maddi duran varlıklar ise yıllık bazda %1,4 artarak 137 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Diğer duran varlıklar kaleminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre görülen yüksek oranlı artış bir aracı kurumun satış amacıyla elde tuttuğu gayrimenkulden kaynaklanmaktadır.

YÜKÜMLÜLÜKLER

Mart 2013 itibariyle sektörün kısa vadeli yükümlülükleri yıllık bazda %50 artarak 9 milyar TL'ye ulaşmıştır. Karşılaştırılan dönemlerde sektörün borçlar toplamının aktif büyüklüğe oranı %68'den %75'e çıkmıştır. Özkaynaklar ise 2,8 milyar TL'den 3,1 milyar TL'ye yükselse de payı %32'den %25'e gerilemiştir.

Kısa Vadeli Yükümlülükler

Aracı kurumların kısa vadeli yükümlülükleri Mart 2012'de 6 milyar TL iken, Mart 2013'te 9 milyar TL'ye yükselmiştir. Yaklaşık 6 milyar TL'ye ulaşan finansal borçların tamamına yakını para piyasasına borçlar oluşturmakta olup, bu tutarın %66'sı iki aracı kuruma aittir. Bu aracı kurumların bilançolarına daha ayrıntılı bakıldığında, para piyasasından borçlanıp TL ve döviz mevduat ile vadeli işlemler ve kaldıraçlı işlemlere yöneldikleri gözlemlenmektedir.

Aracı Kurumların Uzun Vadeli Finansal Yatırımları					
	31.03.2012	31.03.2013		31.03.2012	31.03.2013
Yatırım Araçları	Mn. TL	Mn. TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Hisse Senetleri*	332.9	477.0	43.3%	62.0%	68.4%
Kamu SGMK	16.0	6.1	-61.8%	3.0%	0.9%
Özel SGMK	1.2	1.3	4.2%	0.2%	0.2%
Diğer*	186.9	213.3	14.1%	34.8%	30.6%
Toplam	537.0	697.6	29.9%	100.0%	100.0%

*Bazı aracı kurum iştirakleri bu kalemda takip edilmektedir.

Aracı Kurum Sektörünün Bilançosu

	31.03.2012	31.03.2013		31.03.2012	31.03.2013
Kaynaklar	Mn. TL	Mn. TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
I. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	6,018.0	9,029.9	50.0%	67.6%	74.1%
Finansal Borçlar (Kısa Vadeli)	3,692.4	5,867.7	58.9%	41.5%	48.2%
Diğer Finansal Yükümlülükler (Kısa Vadeli)	32.7	24.9	-23.8%	0.4%	0.2%
Ticari Borçlar (Kısa Vadeli)	2,134.2	2,869.0	34.4%	24.0%	23.5%
Diğer Borçlar (Kısa Vadeli)	72.1	84.4	17.1%	0.8%	0.7%
Ana Faal. Kon. Dış. Fin. Sek. Faal. (Kısa Vadeli)	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Devlet Teşvik ve Yardımları (Kısa Vadeli)	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Dönem Kârı Vergi Yükümlülüğü	10.8	9.1	-15.8%	0.1%	0.1%
Borç Karşılıkları (Kısa Vadeli)	11.0	20.8	88.7%	0.1%	0.2%
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karş. (KV)	42.3	49.5	16.9%	0.5%	0.4%
Diğer Yükümlülükler (Kısa Vadeli)	22.6	104.5	362.8%	0.3%	0.9%
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Var. İliş. Yük.	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
II. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	70.9	73.7	3.9%	0.8%	0.6%
Finansal Borçlar (Uzun Vadeli)	11.5	8.6	-25.5%	0.1%	0.1%
Diğer Finansal Yükümlülükler (Uzun Vadeli)	0.1	0.0	-53.0%	0.0%	0.0%
Ticari Borçlar (Uzun Vadeli)	0.0	0.0	0.7%	0.0%	0.0%
Diğer Borçlar (Uzun Vadeli)	4.8	2.8	-42.6%	0.1%	0.0%
Ana Faal. Kon. Dış. Fin. Sek. Faal. Uzun Vadeli)	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Devlet Teşvik ve Yardımları (Uzun Vadeli)	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Borç Karşılıkları (Uzun Vadeli)	4.9	10.9	121.4%	0.1%	0.1%
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karş. (UV)	35.5	40.5	14.1%	0.4%	0.3%
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	11.7	10.1	-13.5%	0.1%	0.1%
Diğer Yükümlülükler (Uzun Vadeli)	2.3	0.8	-67.2%	0.0%	0.0%
III. ÖZKAYNAKLAR	2,814.5	3,082.4	9.5%	31.6%	25.3%
Ödenmiş Sermaye	1,485.5	1,637.1	10.2%	16.7%	13.4%
Sermaye Düzeltmesi Farkları	297.8	291.2	-2.2%	3.3%	2.4%
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Hisse Senetleri İhraç Primleri	8.2	8.2	0.0%	0.1%	0.1%
Değer Artış Fonları	160.0	299.6	87.3%	1.8%	2.5%
Ortak Kontrol Altındaki İşl. Birleşmeleri Etkisi	0.0	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Yabancı Para Çevrim Farkları	-0.1	-0.1	8.1%	0.0%	0.0%
Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	257.9	291.5	13.1%	2.9%	2.4%
Geçmiş Yıllar Kâr/Zararları	447.1	434.4	-2.8%	5.0%	3.6%
Net Dönem Kârı/Zararı	158.1	120.6	-23.8%	1.8%	1.0%
TOPLAM KAYNAKLAR	8,903.4	12,186.0	36.9%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamlı Değil

Mart 2013 itibariyle diğer finansal yükümlülükler geçen yılın aynı dönemine göre %24 azalarak 25 milyon TL'ye gerilemiştir. Bu gerileme bir aracı kurumun açığa satış işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerinin azalmasıyla ilgilidir.

Kısa vadeli ticari borçlar, toplam yükümlülükler içerisinde %24 ağırlık ile finansal borçlarından sonra en büyük kalemdir. Kısa vadeli ticari borçlar,

Mart 2013 itibariyle yıllık bazda %34 artmıştır. Kısa vadeli ticari borçların %77'sini müşterilere borçlar oluşturmaktadır. Müşterilerin para piyasasından alacakları, müşterilere repo işlemlerinden doğan borçlar ve takastan alınıp müşteri hesaplarına yansıtılacak olan tutarları gösteren müşterilere borçlar kalemi, geçen yılın aynı dönemine göre %33 artarak 2,2 milyar TL olmuştur. Bu tutarın yarısı iki aracı kuruma aittir.

Kısa vadeli ticari borçların artmasında bir diğer etken de takas ve saklama merkezine olan borçlar kaleminin bir önceki yıla göre %47 artarak yaklaşık 290 milyon TL'ye yükselmesidir. Artış özellikle bir aracı kurumun dönem sonu müşteri pozisyonlarındaki değişimi yansıtmaktadır. Takas ve saklama merkezine borçlar, genel olarak kurumların müşteri hesaplarından alıp Takasbank'a aktaracağı ya da Takasbank'tan alıp müşteri hesaplarına aktaracağı tutarları ifade etmektedir.

Uzun Vadeli Yükümlülükler

Aracı kurumların uzun vadeli yükümlülükleri Mart 2012'ye kıyasla %4 artarak 74 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu artışta uzun vadeli yükümlülüklerin en büyük kalemini oluşturan çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile borç karşılıkları kalemleri etkili olmuştur. Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ilgili dönemde %14 artarak 41 milyon TL'ye çıkmıştır.

Mart 2013 itibariyle 11 milyon TL olarak görünen uzun vadeli borç karşılıkları bir aracı kurumun iştiraki ile yaptığı hisse devir sözleşmesinden doğan yükümlülüğünü içermektedir. Uzun vadeli diğer borçlar kalemi 5 milyon TL'den 2 milyon TL'ye inmiştir. Bu azalışta bir aracı kurumun ilişkili olmayan tarafa olan borçlarının azalması etkili olmuştur.

Özkaynaklar

Mart 2013 itibariyle, aracı kurum sektörünün özkaynakları, karşılaştırılan dönemler arasında %10 artarak 3,1 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu artışta ödenmiş sermayenin yanı sıra değer artış fonları ve kârdan ayrılan kısıtlanmış yedeklerdeki artış etkili olmuştur. Diğer taraftan, gelir tablosu analizi bölümde inceleneceği üzere 2013 yılının ilk üç ayında sektörün net dönem kârı yıllık bazda %24 düşerek 121 milyon TL olmuştur.

SONUÇ

Mart 2013 itibariyle aracı kurum sektörünün varlıkları, bir önceki yılın aynı dönemine göre %37 artarak 12,2 milyar TL olmuştur. Likit yapılarını korumaya devam eden aracı kurumların toplam varlıklarının %92'sini dönen varlıklar oluşturmıştır. Toplamda

11,2 milyar TL olan dönen varlıkların 6,7 milyar TL'si nakit ve nakit benzerleridir. Varlık ve yükümlülükler beraber değerlendirildiğinde aracı kurumların para piyasasından borçlanarak banka mevduatı, vadeli işlemler ve kaldıraçlı işlemlere yatırım yaptıkları görülmüştür. Dönem sonu itibariyle 9 milyar TL olan kısa vadeli yükümlülüklerin en büyük kalemi finansal borçlardır. Yaklaşık 6 milyar TL'ye ulaşan finansal borçların %90'ına yakını para piyasasına borçlar oluşturmaktadır.

Kısa vadeli yükümlülüklerin 2,9 milyar TL'sini oluşturan ticari borçlar, karşılaştırılan dönemler arasında %34 artmıştır. Bu artışta müşterilerin para piyasasında olan alacakları ile takas ve saklama merkezine olan borçlar kaleminin artması etkili olmuştur.

Özkaynaklar ise %10 artarak 2,8 milyar TL'den 3,1 milyar TL'ye çıkmıştır. Karşılaştırılan dönemlerde sektörün kaldıraç oranı (toplam yükümlülükler/toplam varlıklar) 7 puanlık artışla %75'e çıkmıştır.

GELİR TABLOSU ANALİZİ

Daha önce belirtildiği gibi, Birliğimiz aracı kurumların özet mali tablolarının yanı sıra detaylı verilerini de derlemektedir. Detaylı mali tablolar, uygulama birliği sağlaması açısından aracı kurumların verilerini daha sağlıklı bir biçimde göstermektedir. Bu nedenle gelir dağılımı analizi, bu rakamlar dikkate alınarak yapılmıştır.

Farklı uygulamalar dolayısıyla, gelir tablosu ve detay tablolar arasında ufak farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin, özet gelir tablosunda brüt kâr (gelir) 322,9 milyon TL iken, detay tablolar esas alınarak oluşturulan "Gelir Dağılımı" tablosunda bu tutar 322,8 milyon TL'dir. Diğer taraftan, konsolide finansal tablo hazırlayan aracı kurumların sermaye piyasası dışında finans sektöründe faaliyet gösteren (faktoring, sigorta şirketi gibi) iştiraklerinin faiz, ücret, prim ve komisyon gibi gelirleri/giderleri "Ana Faaliyet Konusu Dışındaki Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kâr/Zarar" kaleminde takip edilmelidir. Ancak bazı kurumların, farklı yorumlamalar sebebiyle, gelir tablosunda bazı hizmet gelirlerini bu kalem altında takip ettiği görülmüştür. Mart 2013 itibariyle özet gelir tablosunda 42 milyon TL olan bu

Aracı Kurum Sektörünün Gelir Tablosu

	31.03.2012	31.03.2013		31.03.2012	31.03.2013
	Mn. TL	Mn. TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER					
Satış Gelirleri (net)	32,422.2	48,534.3	49.7%	A.D.	A.D.
Satışların Maliyeti (-)	-32,177.9	-48,253.0	50.0%	A.D.	A.D.
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar/Zarar	244.3	281.3	15.2%	82.7%	87.1%
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler	51.0	41.6	-18.4%	17.3%	12.9%
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)	-0.1	0.0	A.D.	0.0%	0.0%
Ana Faal. Konusu Dış. Fin. Sek. Faal. Brüt K/Z	50.9	41.6	-18.3%	17.3%	12.9%
BRÜT KAR/ZARAR	295.2	322.9	9.4%	100.0%	100.0%
Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	-24.6	-28.5	15.8%	-8.3%	-8.8%
Genel Yönetim Giderleri (-)	-226.8	-248.5	9.6%	-76.8%	-76.9%
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	-0.1	-0.1	-13.2%	0.0%	0.0%
Diğer Faaliyet Gelirleri	19.9	17.4	-12.3%	6.7%	5.4%
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	-3.8	-3.6	-3.0%	-1.3%	-1.1%
FAALİYET KARI/ZARARI	59.8	59.6	-0.2%	20.3%	18.5%
İştirak Kar/Zararlarından Paylar	10.6	4.5	-58.1%	3.6%	1.4%
Esas Faaliyet Dışı Finansal Gelirler	249.8	178.0	-28.7%	84.6%	55.1%
Esas Faaliyet Dışı Finansal Giderler (-)	-139.9	-102.5	-26.7%	-47.4%	-31.7%
SÜRDÜRÜLEN FAAL. VERGİ ÖNCESİ K/Z	180.3	139.6	-22.5%	61.1%	43.2%
Sürdürülen Faaliyetlerden Vergi Gelir/Gideri	-23.1	-19.1	-17.2%	-7.8%	-5.9%
Dönem Vergi Gelir/Gideri	-20.0	-16.3	-18.3%	-6.8%	-5.1%
Ertelenmiş Vergi Gelir/Gideri	-3.1	-2.8	-9.9%	-1.0%	-0.9%
SÜRDÜRÜLEN FAAL. DÖNEM K/Z	157.2	120.6	-23.3%	53.3%	37.3%
DURDURULAN FAALİYETLER					
Durdurulan Faaliyetlerin Vergi Sonrası Dönem K/Z	0.9	0.0	A.D.	0.3%	0.0%
DÖNEM KARI/ZARARI	158.1	120.6	-23.8%	53.6%	37.3%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamalı Değil

gelirler, detay tablolarda "hizmet gelirleri" ile "esas faaliyetlerden diğer gelirler" altında gösterilmiştir. Bu tutarın tamamına yakını tek bir kurumdan kaynaklanmaktadır.

GELİR DAĞILIMI

Sektörün gelirleri bir önceki yılın ilk üç ayına göre %9 artarak 323 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu artışta önceki yıla göre 4 katına çıkan esas faaliyetlerden

elde edilen diğer gelirler etkili olmuştur.

Komisyon gelirleri aracı kurumların en önemli gelir kaynağı olmaya devam ederken, toplamdaki payı %54'ten %51'e gerilemiştir. %35 artış gösteren hizmet gelirleri ise toplamdaki payını %20'ye çıkarmıştır. Sektörün kurum portföyü işlemlerinden elde ettiği gelir bir önceki döneme kıyasla azalmıştır.

Gelir Dağılımı	31.03.2012	31.03.2013		31.03.2012	31.03.2013
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Komisyon Gelirleri	158,709	163,929	3.3%	53.8%	50.8%
Hizmet Gelirleri	47,623	64,315	35.1%	16.1%	19.9%
Kurum Portföyü Kâr/Zararı	79,866	57,073	-28.5%	27.1%	17.7%
Diğer Gelirler	9,039	37,463	314.5%	3.1%	11.6%
Toplam	295,237	322,781	9.3%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Komisyon Gelirleri

Komisyon gelirlerinin en önemli kalemi hisse senedi komisyon gelirleridir. Komisyon gelirleri aracı kurumların hisse senedi, SGMK, vadeli işlem sözleşmeleri, yabancı menkul kıymet ve kaldıraçlı işlem sözleşmeleri gibi menkul kıymetlerin alım-satımından elde ettikleri komisyonlardan, müşterilere ve acentelere ödenen komisyon iadelerinin düşülmesiyle hesaplanmaktadır. 2013 yılının ilk üç ayında komisyon gelirleri, yıllık bazda %3 artmıştır. Mart 2013 itibarıyla elde edilen hisse senedi komisyonu yıllık bazda %8 yükselerek 135 milyon TL olmuş ve toplam komisyon gelirleri içerisindeki payı 4 puan yükselmiştir. Karşılaştırılan dönemler arasında hisse senedi işlem hacimlerinde %28 yükseliş yaşanırken komisyon gelirlerindeki yükseliş %8'de kalmıştır.

Bu durum sektörün hisse senedi komisyon oranlarındaki azalışa işaret etmektedir. Nitekim, 2012 yılının ilk üç ayında %0,040 (yüzbinde 40) olan efektif komisyon oranının 2013 yılının ilk üç ayında %0,035'e (yüzbinde 35) düştüğü hesaplanmaktadır. Hesaplanan bu efektif komisyon oranının, yatırımcılardan tahsil edilen komisyon oranı olarak değil, aracı kurumlara kalan tutar olarak değerlendirilmesi gerekir.

Komisyon gelirlerinin diğer önemli bileşeni vadeli işlemlerden elde edilen komisyondur. Kuruluşunu izleyen ilk yıllarda işlem hacimlerindeki hızlı yükselişe paralel olarak türev araçlardan elde edilen komisyonlar hızlı artış göstermişti. 2012/03 döneminde 191 milyar TL'ye ulaşan vadeli işlem hacmi 2013 yılının aynı döneminde %8 gerileyerek 175 milyar TL'ye düşmüştür. Buna paralel olarak, 2013 yılının ilk üç ayında vadeli işlem komisyon gelirleri yıllık bazda %16 gerilemiştir. Karşılaştırılan

dönemler arasında, vadeli işlemlerdeki efektif komisyon oranı %0,018'den (yüzbinde 18) %0,016'ya (yüzbinde 16) düşmüştür.

Sektör, ilk üç ayda sabit getirili menkul kıymet işlemlerinden bir önceki yılın aynı dönemine göre %41'lik düşüşle 1,7 milyon TL komisyon geliri elde etmiştir. Yabancı menkul kıymet alım-satım komisyonları ise bir önceki yıla göre üç katına çıkmıştır. Bu artışta bir aracı kurumun yeni işlem yapmaya başlamasının etkisi vardır.

2011 yılında kaldıraçlı işlemlere başlayan aracı kurumlar, bu işlemlerden elde ettikleri gelirleri genellikle kurum portföyüne yapılan işlemlerden elde edilen gelirlerde göstermektedir. Ancak 4 kurum bazı kaldıraçlı alım satım işlemlerinden komisyon da almaktadır. 2013 yılının ilk üç ayında bu 4 kurum toplamda 812.000 TL'lik net komisyon geliri elde etmiştir. Bu kurumlardan bir tanesi bu işlemlerden 750.000 TL gelir yaratmıştır.

Hizmet Gelirleri

Aracı kurumların bir diğer önemli gelir kaynağı; varlık yönetimi, kurumsal finansman ve yatırım danışmanlığı gibi faaliyetlerinden elde edilen hizmet gelirleridir. Sektörün hizmet gelirleri 2012 yılının aynı dönemine göre %35 yükselerek 64 milyon TL olmuştur.

Sektörün kurumsal finansman gelirleri yılın ilk üç ayında yıllık bazda %62 artarak 31 milyon TL'ye çıkmıştır. 2012 yılının ilk üç ayında 10 milyon TL olan halka arz gelirleri 2013 yılının aynı döneminde 20 milyon TL'ye yükselmiştir. Birincil halka arz sayısı 2012 yılının ilk üç ayında 6 olarak gerçekleşmişken bu sayı 2013 yılında 2'ye düşmüştür. Halka arz

Komisyon Gelirleri

	31.03.2012 Bin TL	31.03.2013 Bin TL	% Değişim	31.03.2012 % Dağılımı	31.03.2013 % Dağılımı
Hisse Senedi	125,041	135,396	8.3%	78.8%	82.6%
SGMK	2,858	1,702	-40.5%	1.8%	1.0%
Vadeli İşlem	30,737	25,807	-16.0%	19.4%	15.7%
Yabancı Menkul Kıymet	73	212	189.4%	0.0%	0.1%
Kaldıraçlı İşlem	0	812	A.D.	0.0%	0.5%
Toplam	158,709	163,929	3.3%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

sayısı düşmesine rağmen Halk GYO'nun halka arzı sayesinde halka arz hasılatı 152 milyon TL'den 250 milyon TL'ye çıkmıştır. Bununla birlikte 2012 yılının ilk üç ayında 24 olan tahvil ihracı sayısı 2013 yılının aynı döneminde 74'e yükselmiştir. Sonuçta, halka arz faaliyetlerinden elde edilen gelir yıllık bazda iki kat yükselmiş ve hizmet gelirleri içindeki payını %53'ten %66'ya arttırmıştır.

Kurumsal finansman gelirlerinin diğer bir önemli kalemi olan şirket satın alma birleşme projesi gelirleri 2013 yılının ilk üç ayında geçen yılın aynı dönemine göre %18 artış göstermiştir. 2012 yılının ilk üç ayında tamamlanan şirket satın alma birleşme projesi olmamasına karşın, dönem içinde yapılan sözleşmeler doğrultusunda bazı aracı kurumlara işlem tamamlanmadan 5 milyon TL ön ödeme yapılmıştır. 2013 yılında 4 şirket satın alma birleşme sözleşmesi tamamlanmış olup 6 milyon TL gelir elde edilmiştir.

2012/03 döneminde 12 olan sermaye artırımları ve temettü dağıtım faaliyetlerinin sayısı 2013/03 döneminde 18'e yükselmiştir. Bu faaliyetlerden elde edilen gelirler de %28 artışla 315 bin TL olmuştur. 2012/03 döneminde 22 diğer danışmanlık projesi tamamlanmışken, 2013/03 döneminde bu rakam 18'e düşmüştür. Diğer danışmanlık projeleri kapsamında değerlendirme ve fizibilite çalışmalarından gelir elde edilmiştir. Tamamlanan diğer danışmanlık projeleri sayısındaki bu düşüşe rağmen gelirinde %14

artış görülmektedir.

Hizmet gelirleri tablosuna geri dönersek, varlık yönetimi gelirleri karşılaştırılan dönemler arasında %56 yükselmiştir. Varlık yönetimi gelirleri yatırım fonu yönetimi ve satış komisyonları ile portföy yönetimi komisyonlarından oluşmaktadır. Aracı kurumların faaliyetlerinin incelendiği bir önceki bölümden hatırlanacağı üzere, karşılaştırılan dönemler arasında yönetilen portföy büyüklüğü %27 artmıştır. Halen, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 2011 yılında portföy yönetim ücretlerine getirdiği sınırlama devam etmektedir. Yönetilen portföy büyüklüğüne kıyasla komisyon gelirlerinin artmasının nedeni bir aracı kurumun yurt dışındaki fonları müşterilerine satması ve bu işlemler için aldığı satış komisyonlarının önemli ölçüde artışı etkili olmuştur.

Hizmet gelirlerinin bir diğer kalemi olan diğer komisyon ve gelirler başlığı altında, aracı kurumların EFT, virman, saklama ücretleri gibi işlemlerden elde ettikleri komisyonlar ile diğer danışmanlık gelirleri yer almaktadır. Bu gelirler önceki yıla göre fazla

Hizmet Gelirleri

	31.03.2012	31.03.2013		31.03.2012	31.03.2013
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Kurumsal Finansman Gelirleri	18,913	30,589	61.7%	39.7%	47.6%
Varlık Yönetimi Gelirleri	9,499	14,799	55.8%	19.9%	23.0%
Diğer Komisyon ve Gelirler	19,210	18,927	-1.5%	40.3%	29.4%
Toplam	47,623	64,315	35.1%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Kurumsal Finansman Gelirleri

	31.03.2012	31.03.2013		31.03.2012	31.03.2013
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Halka Arz	10,082	20,288	101.2%	53.3%	66.3%
SAB	5,009	5,922	18.2%	26.5%	19.4%
Ser. Art.-Tem. Dağ.	246	315	27.9%	1.3%	1.0%
Diğer Danışmanlık	3,576	4,065	13.7%	18.9%	13.3%
Toplam	18,913	30,589	61.7%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Kurum Portföyü Kâr/Zararları					
	31.03.2012	31.03.2013		31.03.2012	31.03.2013
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Kaldıraçlı İşlemler	25,097	36,228	44.4%	31%	63%
Yatırım Fonları	2,283	6,540	186.4%	3%	11%
DİBS	2,290	6,162	169.1%	3%	11%
Hisse Senetleri	10,798	6,001	-44.4%	14%	11%
Vadeli İşlemler	37,522	4,816	-87.2%	47%	8%
Yabancı Menkul Kıymet	489	458	-6.4%	1%	1%
Diğer Menkul Kıymetler	748	-221	A.D.	1%	0%
Özel SGMK	518	-2,910	A.D.	1%	-5%
Toplam	79,746	57,073	-28.4%	100%	100%

Kaynak: TSPAKB

değişmeyerek 19 milyon TL'de kalmıştır.

bir aracı kurumun varant işlemlerinden elde ettiği zararı ifade etmektedir.

Kurum Portföyü Kâr/Zararları

2012 yılının ilk üç ayında 80 milyon TL olan menkul kıymet alım-satım, kaldıraçlı işlem ve türev işlem kârlarından oluşan gelirler toplamı, 2013 yılının aynı döneminde 57 milyon TL'ye gerilemiştir. Düşüşte vadeli işlemlerden elde edilen gelirlerin azalması etkili olmuştur. Sektör toplamının 38 milyon TL'den 5 milyon TL'ye inmesinde bir aracı kurumda yaşanan azalış ana etkindir. Diğer taraftan, kaldıraçlı işlem yapan 22 kurumun bu faaliyetinden elde ettiği kâr 36 milyon TL'yi bulmuştur.

2013 yılının ilk üç ayında özel SGMK işlemlerinden yaklaşık 3 milyon TL'lik zarar edilmiştir. Özel sektör tahvil alım satımlarında, faizlerde yaşanan dalgalanma sebebiyle özellikle bir aracı kurum bu alım satım işlemlerinden zarar elde etmiştir. 2012 yılının ilk üç ayında tahvil ve yatırım fonu işlemlerinden 5 milyon TL kâr eden sektör, 2013 yılının ilk üç ayında bu işlemlerden 13 milyon TL kâr elde etmiştir.

Bu dönemde hisse senedi işlemlerinden elde edilen kârda %44, yabancı menkul kıymet işlemlerinden elde edilen kârda %6 düşüş yaşanırken, diğer menkul kıymetlerdeki 221.000 TL'lik zararın tamamına yakını

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

Esas faaliyetlerden diğer gelirler, ağırlıklı olarak aracı kurumların müşterilerinden aldıkları faizleri yansıtmaktadır. Faaliyet verilerinin incelendiği bölümde belirtildiği üzere, karşılaştırılan dönem sonları itibarıyla aracı kurumların müşterilerine kullandırdıkları kredi bakiyesi yıllık bazda %14 artmıştır. Ancak, yılın üç ayında müşterilerden kredili işlemler için alınan faiz gelirleri %2 azalarak 37 milyon TL'ye düşmüştür.

Diğer esas faaliyet gelirleri altında, ağırlıklı olarak bir aracı kurumun arbitraj işlemlerinden elde ettiği kâr/zarar bulunmaktadır. Bu aracı kurumun 2013 yılının ilk üç ayında para piyasasından borçlanarak vadeli işlem, kaldıraçlı işlem ve dövizle yatırım yapmak suretiyle gerçekleştirdiği arbitraj işlemlerinden kâr etmesi sonucu bu kalem zarardan kâra dönmüştür.

GİDER DAĞILIMI

2013 yılının ilk üç ayında sektörün operasyonel giderleri bir önceki yılın aynı dönemine göre %10 artarak 277 milyon TL'ye çıkmıştır. Sektörün

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler					
	31.03.2012	31.03.2013		31.03.2012	31.03.2013
	Bin TL	Bin TL	% Değişim	% Dağılımı	% Dağılımı
Müşterilerden Alınan Faiz Gelirleri	37,372	36,516	-2.3%	A.D.	97.5%
Diğer Esas Faaliyet Gelirleri	-28,333	947	A.D.	A.D.	2.5%
Toplam	9,039	37,463	314.5%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

A.D: Anlamlı Değil

Gider Dağılımı	31.03.2012	31.03.2013	% Değişim	31.03.2012	31.03.2013
	Bin TL	Bin TL		% Dağılımı	% Dağılımı
Pazarlama, Satış, Ar-Ge Giderleri	25,248	28,618	13.3%	10.0%	10.3%
İşlem Payları	17,019	17,692	4.0%	6.8%	6.4%
Diğer Pazarlama, Satış, Ar-Ge Giderleri	8,229	10,926	32.8%	3.3%	3.9%
Genel Yönetim Giderleri	226,777	248,469	9.6%	90.0%	89.7%
Personel Giderleri	138,376	147,495	6.6%	54.9%	53.2%
Vergi, Resim ve Harç Giderleri	6,071	6,671	9.9%	2.4%	2.4%
Komisyon ve Diğer Hizmet Giderleri	708	959	35.4%	0.3%	0.3%
Amortisman Giderleri	2,624	2,032	-22.6%	1.0%	0.7%
Üyelik Aidat, Gider ve Katkı Payları	7,268	7,412	2.0%	2.9%	2.7%
İtfa Payları	11,972	15,559	30.0%	4.8%	5.6%
Diğer Genel Yönetim Giderleri	59,758	68,342	14.4%	23.7%	24.7%
Toplam	252,025	277,088	9.9%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

operasyonel giderlerinin %10'unu oluşturan satış pazarlama giderleri yıllık bazda %13 artarak 29 milyon TL olmuştur. Hisse senedi, SGMK, Takasbank Para Piyasası işlem payları ile takas ve saklama giderlerini içeren işlem payları 2012 yılının ilk üç ayına göre %4 yükselerek 18 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Toplam pazarlama giderlerinin yaklaşık üçte birini oluşturan VOB işlem payları (8 milyon TL), hisse senedi işlem paylarının (4 milyon TL) iki katıdır.

Operasyonel giderlerin %90'ını oluşturan genel yönetim giderleri 2013 yılının ilk üç ayında yıllık bazda %9,6 artış göstermiştir. Giderlerin %53'ünü oluşturan personel giderleri, ücretlerin yanı sıra, çalışanlarla ilgili sigorta, servis, yemek, özel sağlık sigortası gibi yan ödeme ve giderleri de kapsamaktadır. Karşılaştırılan dönemler arasında ortalama sektör çalışanı sayısı 5.099'dan 5.284'e yükselmiştir. Yıllık %6,6'lık bir artışla 147 milyon TL'ye ulaşan personel giderlerinde, yapılan enflasyon düzeltmeleri ve artan çalışan sayısının etkili olduğu tahmin edilmektedir. Personel giderlerinin ortalama personel sayısına bölünmesiyle elde edilen, bir çalışanın aylık ortalama maliyeti 2012/03'te 9.046 TL iken 2013/03'da %3 artarak 9.305 TL'ye yükselmiştir.

Kira, elektrik, su, telefon, bilgi işlem altyapısı gibi giderleri kapsayan ve toplam operasyonel giderlerin dörtte birini oluşturan diğer genel yönetim giderleri ise yıllık bazda %14 artışla 68 milyon TL'ye ulaşmıştır.

KÂRLILIK

Karşılaştırılan dönemler arasında artan işlem hacimlerine rağmen, aracı kurumların en önemli gelir kaynağını oluşturan komisyon gelirlerindeki artış %3'te kalmıştır. Aynı dönemde kurumsal finansman ve varlık yönetimi gelirlerinin etkisiyle toplam hizmet gelirleri %35 artmıştır. Kurumsal finansman gelirlerinin artışında ana etken halka arz gelirinde yaşanan artıştır.

Diğer taraftan 2012 yılının ilk üç ayında aracı kurumların alım-satım kârları 80 milyon TL iken, bu rakam 2013 yılının ilk üç ayında 57 milyon TL'ye düşmüştür. Düşüşte vadeli işlemlerden elde edilen gelirlerin gerilemesi etkili olmuştur. 2013 yılının ilk üç ayında vadeli işlemlerden elde edilen gelirler 38 milyon TL'den 5 milyon TL'ye düşmüştür.

Bu gelişmelerin sonunda aracı kurumların 2013 yılının ilk üç ayında kaydettiği toplam gelirler önceki yılın aynı dönemine göre %9'luk artışla 323 milyon TL olmuştur. Sektör giderleri incelendiğinde, toplam giderlerin geçen yılın aynı dönemine göre %10 artarak 277 milyon TL'ye yükseldiği görülmektedir. Bu artıştaki en önemli etken toplam giderlerin dörtte birini diğer genel yönetim giderlerindeki %30'luk artıştır. Neticede, sektörün faaliyet kârı fazla değişmeyerek 60 milyon TL'de kalmıştır.

Aracı Kurumların Kâr Dağılımı

	31.03.2012	31.03.2013	Değişim
Kâr Eden Kurum Sayısı	49	55	12.2%
Zarar Eden Kurum Sayısı	45	42	-6.7%
Toplam Kurum Sayısı	94	97	3.2%
Kâr Toplamı (Mn.TL)	173.0	134.9	-22.0%
Zarar Toplamı (Mn. TL)	-15.0	-14.3	-4.7%
Net Dönem Kârı	158.0	120.6	-23.7%

Kaynak: TSPAKB

Özsermaye Kârlılık Oranı ve Hisse Başına Kazanç

	31.03.2012	31.03.2013	Değişim
Son 12 Ay Net Dönem Kârı (Mn. TL)	408.5	323.3	-20.9%
Ortalama Özsermaye (Mn. TL)	2,711.0	2,999.0	10.6%
Özsermaye Kârlılık Oranı	15.1%	10.8%	-28.5%
Ödenmiş Sermaye (Mn. TL)	1,485.5	1,637.1	10.2%
Hisse Başına Kazanç (TL)	0.27	0.20	-28.2%

Kaynak: TSPAKB

Bu dönemde aracı kurumların iştiraklerinden elde ettikleri temettüyü yansıtan iştirak kârlarından paylar, 11 milyon TL'den 4 milyon TL'ye düşmüştür. Bu düşüşte iki aracı kurumun etkili olduğu görülmektedir. Diğer taraftan bir aracı kurumun gerçekleştirdiği swap işlemlerinin etkisiyle, net esas faaliyet dışı finansal gelirlerde yıllık bazda 67 milyon TL tutarında düşüş yaşanmıştır. Sonuç olarak sektörün vergi öncesi dönem kârı 2012 yılının ilk üç ayına göre %23 gerileyerek, 140 milyon TL olmuştur. Vergi giderleri düşüldüğünde net dönem kârının bir önceki yıla kıyasla %24 daraldığı ve 121 milyon TL olarak gerçekleştiği görülmektedir. Toplam kâr düşse de karşılaştırılan dönemler arasında kâr eden kurum sayısının 49'dan 55'e çıkması dikkat çekmektedir. Buna ek olarak zarar eden kurum sayısı 45'ten 42'ye düşmüş ve bu kurumların toplam zararı yıllık bazda %5 azalmıştır.

Mart 2012 itibariyle %15 olan sektörün özsermaye kârlılık oranı, artan özsermaye değeri ve düşüş gösteren kârlılık sonucu, Mart 2013 itibariyle %11'e gerilemiştir. Benzer şekilde, sektörün hisse başına kazancı karşılaştırılan dönemler arasında 0.27 TL'den 0.20 TL'ye düşmüştür.

Yurtiçi Yerleşiklerin Yatırım Tercihleri				
Milyon TL	2011	2012	2013/03	%Δ
TL Mevduat	417.299	470.711	480.127	2,0%
DTH	180.689	186.935	186.707	-0,1%
Katılım Bankalarında Toplanan Fonlar	39.672	49.077	52.897	7,8%
DİBS	67.087	73.006	74.047	1,4%
Eurobond	6.437	5.868	5.585	-4,8%
Yatırım Fonları	26.605	30.176	31.574	4,6%
Repo	1.355	3.874	2.136	-44,9%
Emeklilik Yatırım Fonları	14.309	20.326	21.994	8,2%
Hisse Senedi	53.072	73.083	78.996	8,1%
Toplam	806.525	913.056	934.063	2,3%

Yurtdışı Yerleşiklerin Yatırım Tercihleri				
Milyon TL	2011	2012	2013/03	%Δ
Hisse Senedi	86.096	139.613	152.604	9,3%
DİBS	67.530	101.718	107.491	5,7%
Eurobond	767	814	743	-8,7%
Mevduat	24.969	33.497	33.588	0,3%
Toplam	179.362	275.642	294.426	6,8%

Halka Açık Şirketlerin Piyasa Değeri				
Milyon TL	2011	2012	2013/05	%Δ
Toplam Piyasa Değeri	381.265	550.439	517.528	-6,0%
Saklamadaki Hisse Senetleri	139.970	212.296	229.952	8,3%
Fiili Dolanımdaki Payların Piyasa Değeri	96.810	157.334	153.002	-2,8%
Ortalama Halka Açıklık Oranı	25,3%	28,6%	29,6%	A.D.

Menkul Kıymet Sayısı				
	2011	2012	2013/05	%Δ
Şirket*	263	271	268	-1,1%
Diğer Şirket**	74	117	127	8,5%
Borsa Yatırım Fonu + Menkul Kıymet Yat. Ort.	38	34	33	-2,9%
Varant	175	281	326	16,0%
Sertifika	-	50	84	68,0%

*Ulusal Pazar, GYO ve Girişim Sermayesi
**İkinci Ulusal Pazar, Gözaltı Pazarı, GİP ve SİP

İMKB İşlem Hacimleri*				
Milyar TL	2011	2012	2013/05	%Δ
Pay Piyasası	1.380	1.244	694	A.D.
Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP)	1	3	2	A.D.
Serbest İşlem Platformu (SİP)	-	0	0	A.D.
Tahvil-Bono Kesin Alım-Satım Pazarı**	1.699	1.766	1.048	A.D.
Aracı Kurum	127	97	64	A.D.
Banka	1.572	1.670	984	A.D.
TCMB+Takasbank	0	0	0	A.D.
Repo-Ters Repo Pazarı**	7.698	13.464	5.284	A.D.
Aracı Kurum	1.129	1.358	518	A.D.
Banka	6.513	11.931	4.702	A.D.
TCMB+Takasbank	57	175	63	A.D.

*Alım-Satım Toplamıdır.
**Piyasa ve Tescil Toplamıdır.

VOB Verileri*				
Milyar TL	2011	2012	2013/05	%Δ
İşlem Hacmi	880	808	368	A.D.
Aracı Kurum	747	711	318	A.D.
Vadeli İşlemler Aracılık Şirketi	3	1	0	A.D.
Banka	129	95	50	A.D.
İşlem Gören Kontrat Sayısı (Milyon Adet)	74	62	21	A.D.
Açık Pozisyon (Adet)	266.101	274.556	424.392	54,6%

*Alım-Satım Toplamıdır.

Birincil Halka Arzlar				
Milyon TL	2011	2012	2013/05	%Δ
Şirket Sayısı (GİP dahil)	24	25	8	A.D.
Şirket Halka Arz Tutarı	1.008	521	855	A.D.
Yatırım Ortaklığı Sayısı (GYO ve Girişim Ser. dahil)	3	1	2	A.D.
Yatırım Ortaklığı Halka Arz Tutarı	322	98	388	A.D.
Borsa Yatırım Fonu Sayısı	0	4	1	A.D.
Borsa Yatırım Fonu Halka Arz Tutarı	0	29	6	A.D.
Toplam Halka Arz Tutarı	1.329	648	1.249	A.D.

Halka Açık Şirket Kârlılığı				
Milyon TL	2009	2010	2011	%Δ
Kâr Eden Şirket Sayısı	221	247	244	-1,2%
Zarar Eden Şirket Sayısı	94	91	119	30,8%
Kâr Edenlerin Toplam Kârı	31.184	38.243	38.945	1,8%
Zarar Edenlerin Toplam Zararı	-1.666	-1.134	-5.092	348,9%
Toplam Kâr/Zarar	29.518	37.109	33.853	-8,8%

Veriler

Kurumsal Yatırımcı Portföy Büyüklüğü				
Milyon TL	2011	2012	2013/05	%Δ
A Tipi Yatırım Fonları	1.407	1.558	1.969	26,3%
B Tipi Yatırım Fonları	25.388	28.258	30.969	9,6%
Emeklilik Yatırım Fonları	14.308	20.297	23.255	14,6%
Borsa Yatırım Fonları	287	426	239	-43,8%
Yatırım Ortaklıkları	510	746	495	-33,7%
Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	10.830	15.836	16.913	6,8%
Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	724	849	980	15,4%
Toplam	53.455	67.970	74.820	10,1%
Kurumsal Yatırımcı/GSYH	4,9%	4,4%	5,3%	A.D.

Yatırımcı Sayısı				
	2011	2012	2013/05	%Δ
Hisse Senedi Yatırımcı Sayısı	1.097.786	1.088.566	1.098.655	0,9%
Yatırım Fonu Yatırımcı Sayısı	2.961.206	2.810.015	2.728.442	-2,9%
Özel Sektör Borçlanma Aracı Yatırımcı Sayısı	118.629	193.618	179.764	-7,2%
Varant + Sertifika Yatırımcı Sayısı	2.457	1.945	2.520	29,6%
VTMK+ VDMK Yatırımcı Sayısı	34	81	1.201	1382,7%

Yabancı Yatırımcı İşlemleri				
Milyon \$	2011	2012	2013/05	%Δ
Hisse Senedi Saklama Bakiyesi	46.005	78.545	79.831	1,6%
Saklamadaki Payı	62%	66%	65%	-0,5%
Hisse Senedi İşlem Hacmi	132.113	123.008	74.344	A.D.
İşlem Hacmi Payı	16%	18%	19%	A.D.
Net Hisse Senedi Yatırımı	-2.011	5.277	5.916	A.D.

TSPAKB Üyeleri				
	2011	2012	2013/06	%Δ
Aracı Kurum Sayısı	103	101	100	-1,0%
Vadeli İşlemler Aracılık Şirketi Sayısı	1	1	1	0,0%
Banka Sayısı	41	40	41	2,5%
Toplam	145	142	142	0,0%

Aracı Kurumlarla İlgili Veriler				
Milyon TL	2011	2012	2013/03	%Δ
Dönen Varlıklar	7.306	10.346	11.185	8,1%
Duran Varlıklar	743	1.021	1.001	-2,0%
Aktif Toplam	8.049	11.367	12.186	7,2%
Kısa Vadeli Yükümlülükler	5.227	8.219	9.030	9,9%
Uzun Vadeli Yükümlülükler	53	89	74	-17,3%
Özkaynaklar	2.769	3.059	3.082	0,8%
Toplam Özsermaye ve Yükümlülükler	8.049	11.367	12.186	7,2%
Net Komisyon Gelirleri	702	564	164	A.D.
Faaliyet Kârı/Zararı	304	114	60	A.D.
Net Kâr	414	275	121	A.D.
Personel Sayısı	5.100	5.258	5.309	1,0%
Şubeler	159	161	158	-1,9%
İrtibat Bürosu	61	66	68	3,0%
Acente Şubeleri	6.466	6.684	6.706	0,3%

İMKB-100 Endeksi ve Hisse Senedi Piyasası				
	2011	2012	2013/06	%Δ
BIST-100	66.004	51.267	76.294	48,8%
BIST100 (En Yüksek)	71.543	70.702	93.179	31,8%
BIST100 (En Düşük)	48.739	49.622	70.094	41,3%
Günlük Ortalama İşlem Hacmi (Milyon TL)	2.748	2.464	3.205	30,1%

Yurtdışı Borsa Endeksleri				
	2011	2012	2013/06	%Δ
ABD Nasdaq 100	2.278	2.661	2.909	9,3%
ABD S&P 500	1.258	1.426	1.606	12,6%
Almanya DAX	5.898	7.612	7.959	4,6%
Brezilya Bovespa	56.754	60.952	47.457	-22,1%
Çin Shanghai Bileşik	2.199	2.233	1.979	-11,4%
Fransa CAC 40	3.160	3.641	3.738	2,7%
Güney Afrika FTSE/JSE	31.986	39.250	39.578	0,8%
Hindistan BSE Sens	15.455	19.760	19.395	-1,8%
Hong Kong Hang Seng	18.434	22.392	20.803	-7,1%
İngiltere FTSE 100	5.572	5.898	6.215	5,4%
Japonya Nikkei 225	8.455	10.395	13.677	31,6%
Meksika IPC	37.078	41.588	40.623	-2,3%
Rusya RTS	1.382	1.527	1.275	-16,5%

A.D.: Anlamı değil

Haftalık olarak güncellenen Sermaye Piyasası Özet Verileri Tablosuna www.tspakb.org.tr adresindeki internet sitemizden ulaşabilirsiniz.

Kaynak: Borsa İstanbul, Financial Times, Garanti Yatırım, Kalkınma Bakanlığı, MKK, SPK, TCMB, TSPAKB, TÜİK, VOB

ABN AMRO BANK N.V. MERKEZİ AMSTERDAM İSTANBUL ŞUBESİ- ACAR YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ADABANK A.Ş.- AK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.-AKBANK T.A.Ş.- AKTİF YATIRIM BANKASI A.Ş.- ALAN MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ALB MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ALKHAİR CAPITAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ALTAY YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ALTERNATİF YATIRIM A.Ş.- ALTERNATİFBANK A.Ş.- ANADOLU YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.- ANADOLUBANK A.Ş.- ARAP TÜRK BANKASI A.Ş.- ARTI MENKUL KIYMETLER A.Ş.- ASYA YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ATA YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.- ATAONLINE MENKUL KIYMETLER A.Ş.- AYBORSA MENKUL DEĞERLER TİCARETİ A.Ş.- BAHAR MENKUL DEĞERLER TİCARET A.Ş.- BANKPOZİTİF KREDİ VE KALKINMA BANKASI A.Ş.- BAŞKENT MENKUL DEĞERLER A.Ş.- BGC PARTNERS MENKUL DEĞERLER A.Ş.- BİRLEŞİK FON BANKASI A.Ş.- BİZİM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- BURGAN YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- BURGAN BANK A.Ş.- CAMİŞ MENKUL DEĞERLER A.Ş.- CENSA MENKUL DEĞERLER A.Ş.- CEROS MENKUL DEĞERLER A.Ş.- CITIBANK A.Ş.- CİTİ MENKUL DEĞERLER A.Ş.- CREDIT AGRICOLE CHEUVREUX MENKUL DEĞERLER A.Ş.- CREDİT SUISSE İSTANBUL MENKUL DEĞERLER A.Ş.- DEĞER MENKUL DEĞERLER A.Ş.- DELTA MENKUL DEĞERLER A.Ş.- DENİZ YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.- DENİZBANK A.Ş.- DESTEK MENKUL DEĞERLER A.Ş.- DEUTSCHE BANK A.Ş.- DEUTSCHE SECURITIES MENKUL DEĞERLER A.Ş.- DİLER YATIRIM BANKASI A.Ş.- DÜNYA MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ECZACIBAŞI MENKUL DEĞERLER A.Ş.- EGEMEN MENKUL KIYMETLER A.Ş.- EKİNCİLER YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- EKSPRES YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ENDEKS TÜREV YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ERSTE SECURITIES İSTANBUL MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ETİ MENKUL KIYMETLER A.Ş.- EURO YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- EVGİN MENKUL DEĞERLER TİCARET A.Ş.- FİBABANKA A.Ş.- FİNANS YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- FED MENKUL DEĞERLER A.Ş.- FİNANSBANK A.Ş.- GALATA YATIRIM A.Ş.- GARANTİ YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.- GEDİK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- GLOBAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.- GSD YATIRIM BANKASI A.Ş.- GÜNEY MENKUL DEĞERLER TİCARETİ A.Ş.- GÜVEN MENKUL DEĞERLER A.Ş.- HAK MENKUL KIYMETLER A.Ş.- HALK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- HSBC BANK A.Ş.- HSBC YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ING BANK A.Ş.- ING MENKUL DEĞERLER A.Ş.- INVEST-AZ MENKUL DEĞERLER A.Ş.- IŞIK MENKUL DEĞERLER A.Ş.- İNFO YATIRIM A.Ş.- İNTEGRAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.- İŞ YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- J.P. MORGAN CHASE BANK N.A. MERKEZİ COLUMBUS OHIO İSTANBUL TÜRKİYE ŞUBESİ- J.P. MORGAN MENKUL DEĞERLER A.Ş.- K MENKUL KIYMETLER A.Ş.- KAPİTAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.- KARE YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- MARBAŞ MENKUL DEĞERLER A.Ş.- MED MENKUL DEĞERLER A.Ş.- MEKSA YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- MERRILL LYNCH MENKUL DEĞERLER A.Ş.- MERRILL LYNCH YATIRIM BANKASI A.Ş.- METRO YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- MORGAN STANLEY MENKUL DEĞERLER A.Ş.- NOOR CAPITAL MARKET MENKUL DEĞERLER A.Ş.- NUROL YATIRIM BANKASI A.Ş.- ODEA BANK A.Ş.- OPTİMAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.-ORİON INVESTMENT MENKUL DEĞERLER A.Ş.- OYAK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ÖNER MENKUL KIYMETLER A.Ş.- PAY MENKUL DEĞERLER A.Ş.- PİRAMİT MENKUL KIYMETLER A.Ş.- POLEN MENKUL DEĞERLER A.Ş.- PRİM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- RAYMOND JAMES YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.- RENAISSANCE CAPITAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.- SANKO MENKUL DEĞERLER A.Ş.- SARDİS MENKUL DEĞERLER A.Ş.- SAYILGAN MENKUL DEĞERLER A.Ş.- SOCIETE GENERALE (SA)- SOYMEN MENKUL KIYMETLER A.Ş.- STANDARD CHARTERED YATIRIM BANKASI TÜRK A.Ş.- STRATEJİ MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ŞEKER YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ŞEKERBANK T.A.Ş.- THE ROYAL BANK OF SCOTLAND PLC. MERKEZİ EDINBURGH İSTANBUL MERKEZ ŞUBESİ- T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.- TACİRLER YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- TAİB YATIRIM BANKASI A.Ş.- TAİB YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- TAVGİM YATIRIM A.Ş.- TEB YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- TEKSTİL BANKASI A.Ş.- TEKSTİL MENKUL DEĞERLER A.Ş.- TERA MENKUL DEĞERLER A.Ş.- TİCARET MENKUL DEĞERLER A.Ş.- TOROS MENKUL DEĞERLER A.Ş.- TÜRKHİS BANK A.Ş.- TURKISH BANK A.Ş.- TURKISH YATIRIM A.Ş.- TURKLAND BANK A.Ş.- TÜRKİYE FİNANS KATILIM BANKASI A.Ş.-TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş.-TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI A.Ş. (TÜRK EXIMBANK)- TÜRKİYE KALKINMA BANKASI A.Ş.- TÜRKİYE KALKINMA BANKASI A.Ş.- TÜRKİYE KALKINMA BANKASI T.A.O.- UBS MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ULUKARTAL VADELİ İŞLEMLER ARACILIK MENKUL DEĞERLER A.Ş.- UNİCREDİT MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ÜNLÜ MENKUL DEĞERLER A.Ş.- YAPI KREDİ YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.- YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.- YATIRIM FİNANSMAN MENKUL DEĞERLER A.Ş.- ZİRAAT YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI ARACI KURULUŞLARI BİRLİĞİ

Büyükdere Caddesi No:173

1. Levent Plaza A Blok Kat:4

1. Levent 34394 İstanbul

Telefon: 212-280 85 67

Faks: 212-280 85 89

www.tspakb.org.tr

info@tspakb.org.tr